

РИНОК ПРАЦІ У І ПІВРІЧЧІ 2011 РОКУ

Доповідь підготовлено за даними вибіркових обстежень населення (домогосподарств) з питань економічної активності, обстежень підприємств, установ та організацій, адміністративною інформацією державної служби зайнятості.

Основні тенденції, що були притаманні ринку праці порівняно з I півріччям 2010 року:

- щодо економічної активності населення працездатного віку:
 - збільшення рівня економічної активності з 72,1% до 72,7%;
 - збільшення рівня зайнятості з 65,4% до 66,2%;
 - зменшення рівня безробіття (за методологією МОП) з 9,2% до 8,9%;
- зменшення серед безробітних (за методологією МОП) частки вивільнених з економічних причин з 43,0% до 37,8%;
- зменшення кількості економічно неактивних осіб, зневірених у пошуку роботи на 19,1%;
- збільшення кількості вільних робочих місць на 13,6%;
- збільшення навантаження незайнятого населення на 10 вільних робочих місць, вакантних посад з 52 до 57 осіб;
- зростання рівня працевлаштування незайнятого населення за допомогою державної служби зайнятості з 34,8% до 35,0%;
- зростання рівня прийому робочої сили з 11,7% до 14,2% та рівня вибуття з 12,3% до 14,2% середньооблікової кількості штатних працівників;
- зменшення кількості працівників, які працювали у режимі неповного робочого дня (тижня) з економічних причин, з 12,3% до 7,4%;
- зростання середньомісячної номінальної заробітної плати на 18,4%;
- зростання реальної заробітної плати на 8,1%;
- зменшення суми заборгованості з виплати заробітної плати на третину.

Динаміка основних показників ринку праці

	Одиниця виміру	I півріччя 2010р.	I півріччя 2011р.	I півріччя 2011р. до I півріччя 2010р., у %
Економічно активне населення	тис. осіб			
у віці 15-70 років		22082,7	22058,2	99,9
працездатного віку		20244,5	20233,6	99,9
Рівень економічної активності населення	у % до населення відповідної вікової групи			
у віці 15-70 років		63,8	64,3	x
працездатного віку		72,1	72,7	x
Зайняте населення	тис. осіб			
у віці 15-70 років		20213,6	20247,7	100,2
працездатного віку		18376,3	18425,0	100,3
Рівень зайнятості населення	у % до населення відповідної вікової групи			
у віці 15-70 років		58,4	59,0	x
працездатного віку		65,4	66,2	x
Кількість населення віком 15-70 років, зайнятого у неформальному секторі економіки	тис. осіб	4533,1	4574,2	100,9
	у % до загальної кількості зайнятого населення відповідної вікової групи	22,4	22,6	x
Безробітне населення (за методологією МОП)	тис. осіб			
у віці 15-70 років		1869,1	1810,5	96,9
працездатного віку		1868,2	1808,6	96,8
Безробітні, зареєстровані у державній службі зайнятості, працездатного віку		483,6	578,4	119,6

	Одиниця виміру	I півріччя 2010р.	I півріччя 2011р.	I півріччя 2011р. до I півріччя 2010р., у %
<i>Рівень безробіття населення (за методологією МОП)</i>	у % до економічно активного населення відповідної вікової групи			
<i>у віці 15-70 років</i>		8,5	8,2	x
<i>працездатного віку</i>		9,2	8,9	x
<i>Рівень зареєстрованого безробіття населення працездатного віку</i>	у % до економічно активного населення працездатного віку	2,4	2,9	x
	у % до населення працездатного віку	1,7	2,1	x
<i>Рівень економічної неактивності населення</i>	у % до населення відповідної вікової групи			
<i>у віці 15-70 років</i>		36,2	35,7	x
<i>працездатного віку</i>		27,9	27,3	x
Кількість незайнятих громадян, які перебували на обліку в державній службі зайнятості впродовж звітного періоду	тис. осіб у % до тих, які перебували на обліку	1103,7	1206,1	109,3
з них працевлаштовано		383,9	422,5	110,0
<i>Рівень працевлаштування</i>		34,8	35,0	x
Взяли участь у громадських роботах	тис. осіб	165,1	210,0	127,2
Проходили професійне навчання	тис. осіб	109,9	130,7	119,0
Потреба в робочій силі	на кінець періоду,	79,7	90,5	113,6
Навантаження незайнятого населення на 10 вільних робочих місць, вакантних посад	на кінець періоду, осіб	52	57	109,6
Середній розмір допомоги по безробіттю	у червні, гривень	692	838	121,1
	у % до законодавчо встановленого рівня мінімальної зарплати	78,2	87,3	x
	на кінець періоду, тис. осіб	291,3	371,2	127,4
Кількість безробітних, які отримували допомогу по безробіттю	у % до тих, які перебували на обліку на кінець періоду	73,1	73,3	x
Кількість працівників, які перебували у відпустках без збереження заробітної плати (на період припинення виконання робіт)	у % до середньооблікової кількості штатних працівників	2,9	1,4	x
Кількість працівників, які працювали у режимі неповного робочого дня (тижня) з економічних причин	у % до середньооблікової кількості штатних працівників	12,3	7,4	x
Рівень прийому робочої сили	у % до середньооблікової кількості штатних працівників	11,7	14,2	x
Рівень вибуття працівників	у % до середньооблікової кількості штатних працівників	12,3	14,2	x
Середньомісячна заробітна плата: - номінальна	гривень	2108	2495	118,4
- реальна	у % до відповідного періоду попереднього року	108,6	108,1	x
Сума заборгованості з виплати заробітної плати	на кінець періоду, млн. грн.	1791,9	1186,5	66,2
	у % до 1 січня	121,6	97,4	x
Кількість працівників, яким вчасно не виплачено заробітну плату	на кінець періоду, тис. осіб	449,5	142,7	31,7

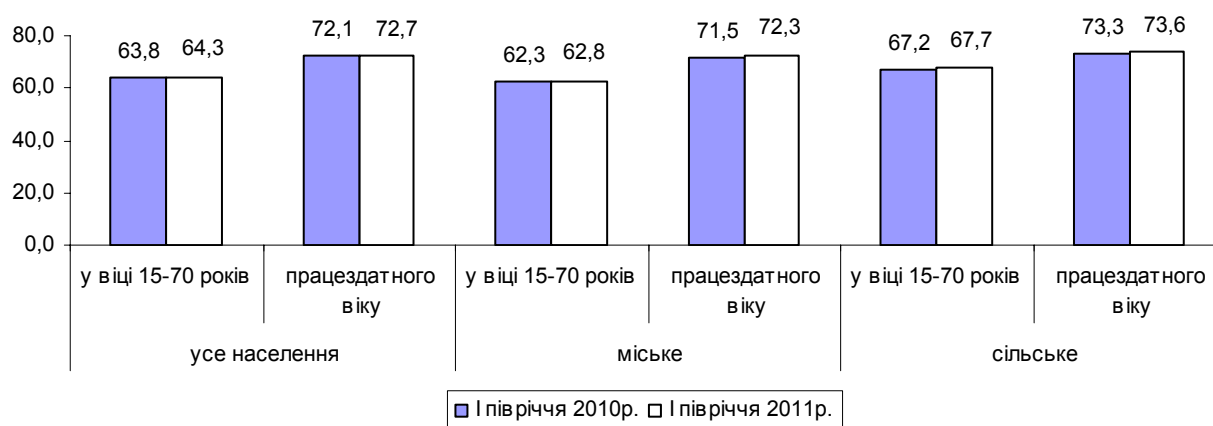
1. Показники економічної активності

За даними вибірових обстежень населення (домогосподарств) з питань економічної активності середньомісячна **кількість економічно активного населення** віком 15–70 років у I півріччі 2011р. зменшилась за рахунок осіб старше працездатного віку та становила 22,1 млн. осіб, з яких 20,3 млн. осіб або 91,8% були зайняті економічною діяльністю, а решта 1,8 млн. осіб – відповідно до методології Міжнародної організації праці (МОП) класифікувалися як безробітні.

Рівень економічної активності населення віком 15–70 років збільшився з 63,8% у I півріччі 2010р. до 64,3% у I півріччі 2011р., а для населення працездатного віку – з 72,1% до 72,7% відповідно. Зростання цього показника спостерігалось як серед мешканців міських поселень так і сільської місцевості (діаграма 1).

Діаграма 1

Рівень економічної активності населення віком 15–70 років у I півріччі 2010–2011рр.
у % до населення відповідної демографічної групи

Найвищий рівень економічної активності був характерний для осіб віком 30–49 років, найнижчий – для молоді віком 15–24 років та осіб віком 60–70 років (таблиця 1).

Таблиця 1. Рівень економічної активності населення за статтю, місцем проживання та віковими групами

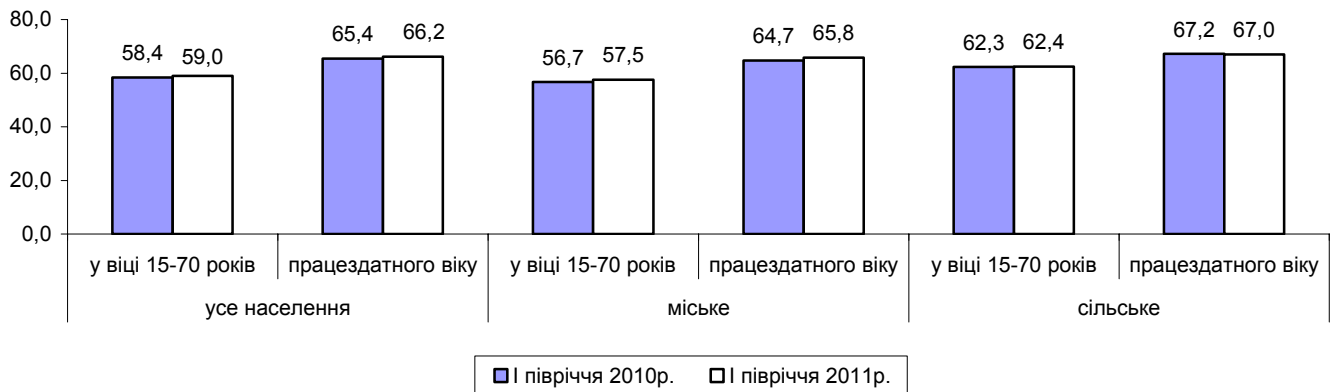
(% до загальної кількості населення відповідної вікової групи)								
	Усього	У тому числі за віковими групами, років						Праце- здатного віку
		15–24	25–29	30–39	40–49	50–59	60–70	
І півріччя 2010р.								
Усе населення	63,8	40,1	80,4	85,1	84,5	65,0	24,1	72,1
жінки	58,7	34,7	71,9	80,7	84,0	58,4	22,1	68,9
чоловіки	69,5	45,3	88,6	89,6	85,2	73,2	27,2	75,0
міські поселення	62,3	37,0	81,2	85,8	84,2	62,4	16,6	71,5
сільська місцевість	67,2	46,9	77,9	83,3	85,3	71,2	39,7	73,3
І півріччя 2011р.								
Усе населення	64,3	41,0	79,8	84,3	85,4	65,7	24,3	72,7
жінки	58,8	35,5	69,2	78,9	84,9	59,0	22,5	69,0
чоловіки	70,4	46,2	90,0	89,7	85,9	74,1	27,2	76,1
міські поселення	62,8	37,2	80,2	85,1	85,7	63,5	16,8	72,3
сільська місцевість	67,7	49,0	78,5	82,2	84,6	71,1	40,7	73,6

2. Показники зайнятості

Кількість зайнятого населення віком 15–70 років у I півріччі 2011р., порівняно з I півріччям 2010р., збільшилась на 34,1 тис. осіб, або на 0,2% та становила 20,2 млн. осіб, з яких особи працездатного віку склали 18,4 млн., або 91,0%. **Рівень зайнятості населення** віком 15–70 років відповідно зріс за означений період з 58,4% до 59,0%, а у населення працездатного віку з 65,4% до 66,2% (діаграма 2).

Діаграма 2

Рівень зайнятості населення віком 15-70 років у I півріччі 2010-2011рр.
у % до населення відповідної демографічної групи

Найвищий рівень зайнятості населення спостерігався у осіб віком 30–49 років, а найнижчий – у молоді віком 15–24 років та осіб віком 60–70 років (таблиця 2).

Таблиця 2. Рівень зайнятості населення за статтю, місцем проживання та віковими групами

(% до загальної кількості населення відповідної вікової групи)

	Усього	У тому числі за віковими групами, років						Праце- здатного віку
		15–24	25–29	30–39	40–49	50–59	60–70	
І півріччя 2010р.								
Усе населення	58,4	33,3	71,8	78,2	78,4	61,2	24,1	65,4
жінки	54,5	29,0	65,2	74,9	78,7	56,2	22,1	63,4
чоловіки	62,7	37,4	78,1	81,5	77,9	67,5	27,1	67,3
міські поселення	56,7	29,8	71,8	79,1	77,8	58,9	16,6	64,7
сільська місцевість	62,3	40,9	71,8	76,0	79,7	67,1	39,7	67,2
І півріччя 2011р.								
Усе населення	59,0	33,0	72,0	77,6	79,7	62,4	24,3	66,2
жінки	54,7	29,1	63,1	73,6	80,0	56,8	22,5	63,6
чоловіки	63,8	36,8	80,6	81,7	79,4	69,4	27,1	68,6
міські поселення	57,5	29,5	72,5	78,5	80,0	60,2	16,7	65,8
сільська місцевість	62,4	40,6	70,5	75,6	79,1	67,7	40,7	67,0

Збільшення рівня зайнятості населення відбулося у всіх регіонах країни. Найбільше зростання зазначеного показника зафіксовано у Сумській, Донецькій та Рівненській областях. Максимальне значення цього показника в I півріччі 2011р. було у м.Києві (64,1%), а мінімальне – у Івано-Франківській (52,9%) області (таблиця 3)

Таблиця 3. Зайняте населення за регіонами

	І півріччя 2010р.				І півріччя 2011р.			
	усього, у віці 15–70 років		з них працездатного віку		усього, у віці 15–70 років		з них працездатного віку	
	тис. осіб	у %	тис. осіб	у %	тис. осіб	у %	тис. осіб	у %
Україна	20213,6	58,4	18376,3	65,4	20247,7	59,0	18425,0	66,2
Автономна Республіка Крим	901,3	60,3	820,3	67,8	908,8	61,3	832,2	69,5
Вінницька	695,7	57,6	614,0	63,5	696,4	58,2	614,2	63,9
Волинська	435,4	58,4	397,1	63,2	440,5	59,0	400,0	63,8
Дніпропетровська	1546,4	60,5	1436,1	69,6	1538,3	61,0	1429,6	70,1
Донецька	1965,0	57,8	1812,1	66,5	1982,7	59,2	1833,4	68,3
Житомирська	558,8	59,3	489,9	64,1	556,8	59,6	491,4	64,7
Закарпатська	530,6	57,5	491,3	63,4	532,1	57,7	491,5	63,5
Запорізька	826,8	59,5	746,6	67,1	823,6	60,1	741,7	67,5
Івано-Франківська	535,5	52,8	493,5	58,2	537,0	52,9	496,5	58,7
Київська	746,1	57,7	680,0	64,8	742,7	57,9	682,2	65,4
Кіровоградська	433,9	57,2	389,4	65,0	430,0	57,4	391,7	66,0
Луганська	1021,2	57,5	933,4	65,3	1011,2	57,8	919,9	65,4
Львівська	1091,8	57,7	1006,7	64,1	1095,5	58,0	1006,5	64,3
Миколаївська	537,0	59,1	488,7	66,6	534,4	59,4	488,3	67,3
Одеська	1047,5	57,7	964,0	65,4	1045,3	58,0	963,3	65,9
Полтавська	646,0	57,4	592,0	65,9	639,5	57,5	595,3	66,9
Рівненська	466,8	56,1	424,8	60,6	478,9	57,5	430,0	61,4
Сумська	487,1	54,9	441,5	61,9	506,9	57,8	448,8	63,8
Тернопільська	435,4	54,8	390,8	59,6	436,3	55,0	392,1	60,0
Харківська	1249,4	58,5	1149,6	66,5	1257,0	59,5	1163,5	68,1
Херсонська	486,5	58,6	441,5	65,6	483,2	58,8	441,0	66,3
Хмельницька	578,8	58,9	517,5	65,4	577,6	59,3	514,9	65,5
Черкаська	562,1	58,1	514,5	67,2	560,8	58,7	512,0	67,4
Чернівецька	379,0	56,9	315,2	57,0	382,5	57,3	321,0	58,1
Чернігівська	478,9	59,1	408,5	63,6	474,2	59,4	406,7	64,1
м. Київ	1389,3	63,6	1254,3	69,9	1395,6	64,1	1254,8	70,4
м. Севастополь	181,3	62,0	163,0	71,3	179,9	62,1	162,5	71,0

Серед зайнятого населення віком 15–70 років кожен п'ятий був працівником сільського господарства або промисловості, шостий – торгівлі, дванадцятий – освіти.

В структурі зайнятого населення продовжується скорочення питомої ваги найманих працівників на фоні зростання частки працюючих у секторі самостійної зайнятості (таблиця 4).

Таблиця 4. Кількість зайнятого населення за статусами зайнятості та місцем проживання

	I півріччя 2010р.			I півріччя 2011р.		
	усього	міські поселення	сільська місцевість	усього	міські поселення	сільська місцевість
Усього, тис.осіб	20213,6	13778,8	6434,8	20247,7	13859,8	6387,9
у тому числі						
у % до підсумку						
працюючі за наймом	81,2	91,7	58,6	80,9	91,4	58,4
самозайняті (включаючи роботодавців та безкоштовно працюючих членів сім'ї)	18,8	8,3	41,4	19,1	8,6	41,6

Кількість зайнятих у неформальному секторі економіки у I півріччі 2011р. порівняно з відповідним періодом попереднього року збільшилась на 41,1 тис. осіб і складала 4,6 млн. осіб, або 22,6% загальної кількості зайнятого населення віком 15–70 років.

Серед сільських жителів кожна друга особа була зайнята у цьому секторі економіки. В той час, як серед міських жителів зазначена зайнятість не набула суттєвого розповсюдження завдяки більш широким можливостям знайти роботу.

Сільськогосподарське виробництво є основним видом економічної діяльності неформального сектору економіки (65,3% зайнятих у цьому секторі, або 74,4% усіх зайнятих у зазначеному виді діяльності). Іншими розповсюдженими видами економічної діяльності у цьому секторі економіки були торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку; діяльність готелів та ресторанів та будівництво (таблиця 5).

Таблиця 5. Зайнятість у неформальному секторі економіки за видами економічної діяльності

	I півріччя 2011р.		
	тис. осіб	у % до I півріччя 2010р.	у % до підсумку
Усього	4574,2	100,9	100,0
у тому числі:			
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство; рибальство, рибництво	2986,7	100,1	65,3
Будівництво	534,4	104,5	11,7
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку; діяльність готелів та ресторанів	624,8	101,7	13,7
Інші види економічної діяльності	428,3	100,8	9,3

Із загальної кількості зайнятих у неформальному секторі економіки 81,0% знаходились у працездатному віці та проживали переважно у сільській місцевості (66,5%). Найвищий рівень участі населення у неформальному секторі економіки спостерігався серед осіб віком 15–24 років та у віці 60–70 років (таблиця 6).

Таблиця 6. Зайнятість населення у неформальному секторі економіки за статтю, місцем проживання та віковими групами у I півріччі 2011 року

	Усього			У тому числі за віковими групами (років), у % до загальної кількості зайнятого населення відповідної вікової групи						Працездат- ного віку, тис. осіб
	тис. осіб	у % до		15–24	25–29	30–39	40–49	50–59	60–70	
		загальної кількості зайнятих у відповідній категорії	I півріччя 2010р.							
Усе населення	4574,2	22,6	100,9	31,8	19,3	17,9	18,2	22,0	56,3	3705,6
жінки	2156,4	21,8	101,9	31,0	16,9	16,1	16,3	22,4	59,9	1550,5
чоловіки	2417,8	23,4	100,0	32,4	21,2	19,6	20,2	21,6	51,6	2155,1
міські поселення	1533,1	11,1	103,5	16,0	12,1	10,2	9,6	10,0	17,3	1390,1
сільська місцевість	3041,1	47,6	99,6	56,2	40,8	37,7	37,6	48,5	91,0	2315,5

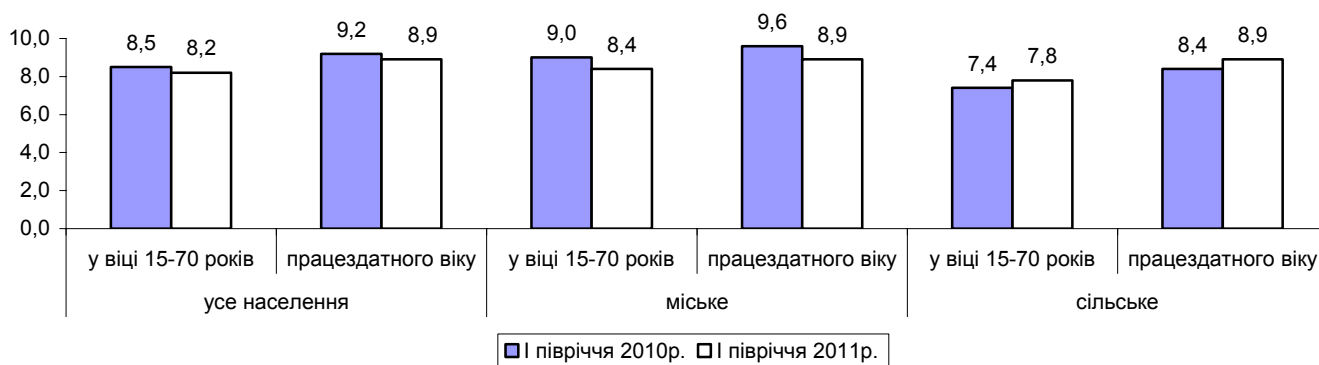
3. Показники безробіття

Кількість безробітних (за методологією МОП) у віці 15–70 років у I півріччі 2011р., порівняно з відповідним періодом 2010р., зменшилася на 58,6 тис. осіб, або на 3,1% та становила 1,8 млн. осіб. Серед безробітних майже три чверті складали мешканці міських поселень (1266,8 тис. осіб), решту – сільські жителі (543,7 тис. осіб). Зменшення кількості безробітного населення віком 15–70 років відбулося в основному за рахунок осіб працездатного віку (на 59,6 тис. осіб, або на 3,2%).

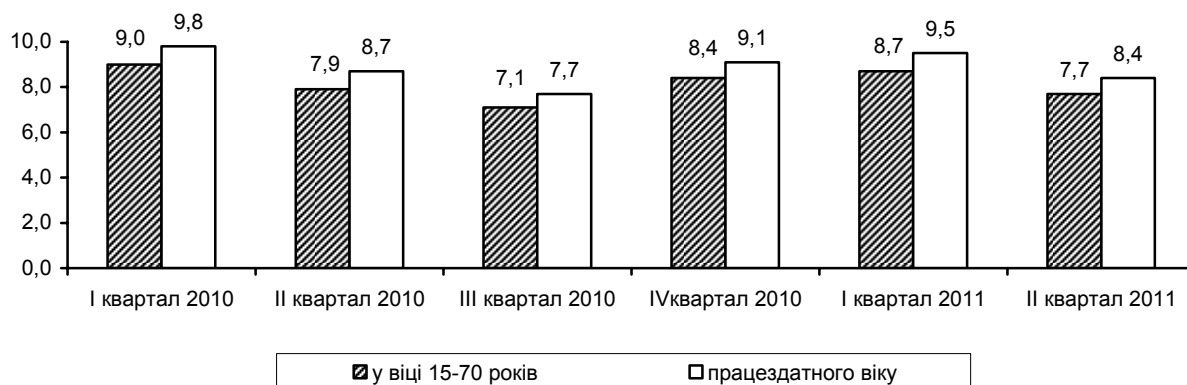
Рівень безробіття населення віком 15–70 років (за методологією МОП) в цілому по Україні знизився на 0,3 в.п. та становив 8,2% економічно активного населення зазначеного віку (серед населення працездатного віку – 8,9%). Зменшення цього показника було зафіксовано у міських поселеннях на відміну від сільської місцевості, де рівень безробіття зріс порівняно з I півріччям 2010р.

Діаграма 3

Рівень безробіття населення (за методологією МОП) у I півріччі 2010 – 2011рр.
у % до економічно активного населення відповідної вікової групи

На показники безробіття населення значною мірою впливала сезонність. У поточному році, як і в минулому, спостерігалось суттєве зменшення рівня безробіття населення (за методологією МОП) у II кварталі порівняно з I кварталом (діаграма 4).

Рівень безробіття населення (за методологією МОП) у 2010-2011рр.*(у % до економічно активного населення відповідного віку)*

Рівень безробіття населення (за методологією МОП) по країнах Євросоюзу у I кварталі п.р. склав 9,8%, у II кварталі – 9,3% (http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database).

Найвищий рівень безробіття (за методологією МОП) спостерігався серед молоді віком 15–24 роки, а найнижчий – серед осіб віком 50–59 років (таблиця 7).

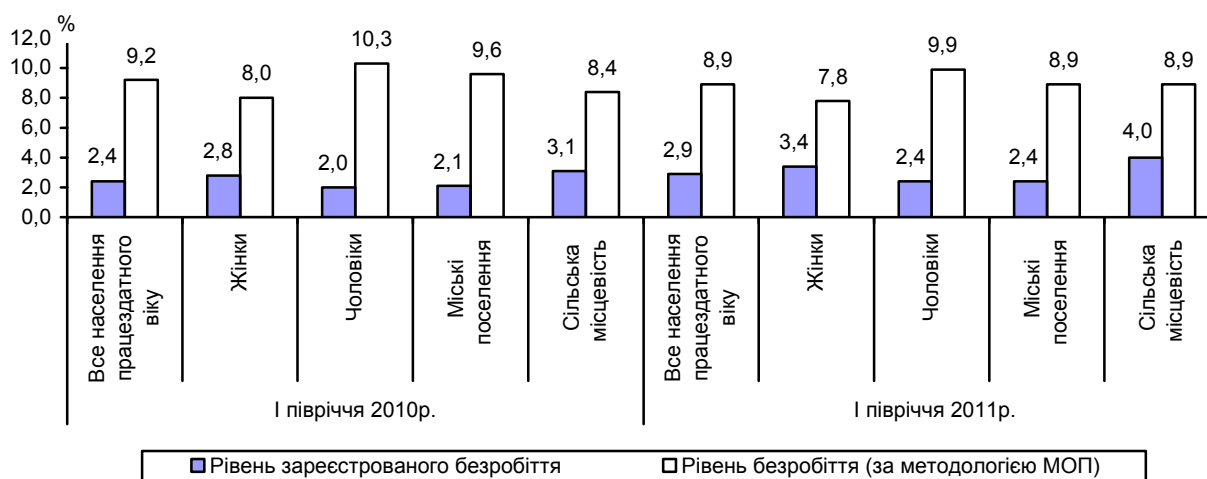
Таблиця 7. Рівень безробіття населення (за методологією МОП) за статтю, місцем проживання та віковими групами

(% до кількості економічно активного населення відповідної вікової групи)

	Усього	У тому числі за віковими групами, років						Праце- здатного віку
		15–24	25–29	30–39	40–49	50–59	60–70	
I півріччя 2010р.								
Усе населення	8,5	17,0	10,7	8,2	7,3	5,8	0,0	9,2
жінки	7,0	16,4	9,2	7,2	6,2	3,9	-	8,0
чоловіки	9,8	17,5	11,9	9,1	8,5	7,7	0,0	10,3
міські поселення	9,0	19,4	11,7	7,9	7,6	5,7	0,0	9,6
сільська місцевість	7,4	12,9	7,8	8,8	6,6	5,8	-	8,4
I півріччя 2011р.								
Усе населення	8,2	19,4	9,7	7,9	6,7	5,1	0,1	8,9
жінки	6,9	18,0	8,8	6,7	5,8	3,8	0,2	7,8
чоловіки	9,5	20,4	10,4	8,9	7,6	6,4	0,0	9,9
міські поселення	8,4	20,8	9,6	7,8	6,8	5,2	0,2	8,9
сільська місцевість	7,8	17,1	10,2	8,0	6,5	4,9	0,0	8,9

Слід відмітити, що рівень безробіття населення працездатного віку (за методологією МОП) у 3,1 раза перевищував рівень зареєстрованого безробіття, розрахованого по відношенню до економічно активного населення працездатного віку (у жінок – у 2,3 раза, чоловіків – у 4,1 раза, міських поселеннях – у 3,7 раза, сільській місцевості – у 2,2 раза) (діаграма 5).

Безробіття серед економічно активного населення працездатного віку за статтю та місцем проживання у I півріччі 2010–2011рр.
(у % до економічно активного населення працездатного віку)

Рівень безробіття (за методологією МОП) серед населення віком 15–70 років зменшився в усіх регіонах України. Значне зменшення цього показника відбулося у Сумській (на 0,9 в.п.), Черкаській (на 0,6 в.п.), Донецькій, Київській, Кіровоградській та Луганській областях (на 0,5 в.п. у кожній). Його максимальне значення спостерігалось у Рівненській області (11,5%), а мінімальне – у м.Києві (5,9%), (таблиця 8).

Таблиця 8. Безробітне населення (за методологією МОП) за регіонами

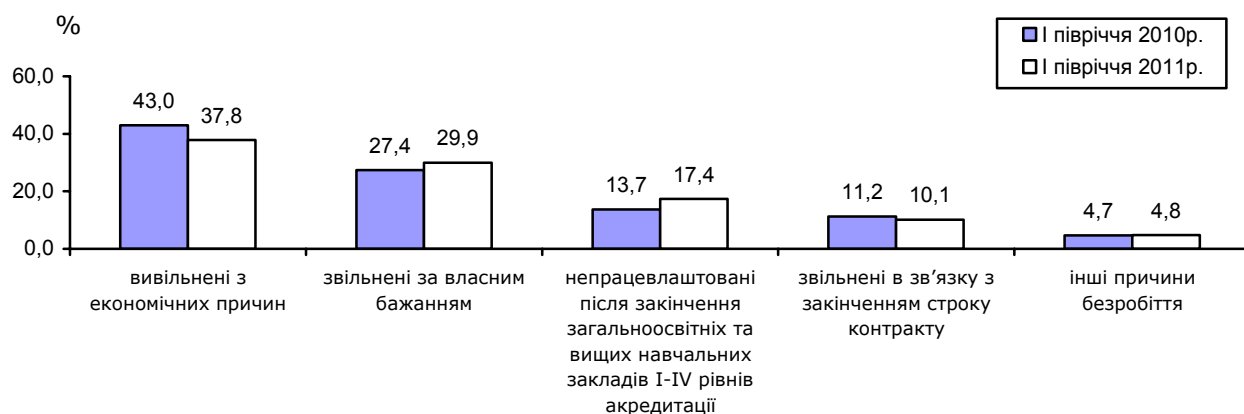
	I півріччя 2010р.				I півріччя 2011р.			
	усього, у віці 15–70 років		з них, працездатного віку		усього, у віці 15–70 років		з них, працездатного віку	
	тис. осіб	у %	тис. осіб	у %	тис. осіб	у %	тис. осіб	у %
Україна	1869,1	8,5	1868,2	9,2	1810,5	8,2	1808,6	8,9
Автономна Республіка Крим	63,4	6,6	63,4	7,2	62,4	6,4	62,4	7,0
Вінницька	78,7	10,2	78,7	11,4	78,3	10,1	78,3	11,3
Волинська	42,2	8,8	42,2	9,6	41,7	8,6	41,7	9,4
Дніпропетровська	121,8	7,3	121,8	7,8	117,9	7,1	117,9	7,6
Донецька	196,2	9,1	196,2	9,8	185,6	8,6	185,6	9,2
Житомирська	63,2	10,2	63,2	11,4	61,2	9,9	61,2	11,1
Закарпатська	54,4	9,3	54,3	10,0	53,7	9,2	53,7	9,8
Запорізька	67,8	7,6	67,8	8,3	66,4	7,5	66,4	8,2
Івано-Франківська	49,0	8,4	49,0	9,0	47,8	8,2	47,8	8,8
Київська	63,4	7,8	63,4	8,5	58,9	7,3	58,9	7,9
Кіровоградська	46,6	9,7	46,6	10,7	43,8	9,2	43,8	10,1
Луганська	79,7	7,2	79,7	7,9	72,5	6,7	72,4	7,3
Львівська	95,3	8,0	95,3	8,6	94,1	7,9	94,1	8,5
Миколаївська	51,6	8,8	51,6	9,6	51,0	8,7	51,0	9,5
Одеська	72,4	6,5	72,4	7,0	71,0	6,4	71,0	6,9
Полтавська	71,0	9,9	71,0	10,7	69,3	9,8	68,7	10,3
Рівненська	63,3	11,9	63,3	13,0	62,3	11,5	62,3	12,7

	І півріччя 2010р.				І півріччя 2011р.			
	усього, у віці 15–70 років		з них, працездатного віку		усього, у віці 15–70 років		з них, працездатного віку	
	тис. осіб	у %	тис. осіб	у %	тис. осіб	у %	тис. осіб	у %
Сумська	60,5	11,0	60,5	12,1	56,7	10,1	56,7	11,2
Тернопільська	54,4	11,1	54,4	12,2	53,9	11,0	53,9	12,1
Харківська	101,2	7,5	101,2	8,1	100,4	7,4	100,4	7,9
Херсонська	50,5	9,4	50,5	10,3	49,2	9,2	49,2	10,0
Хмельницька	57,1	9,0	57,1	9,9	56,1	8,9	56,1	9,8
Черкаська	67,6	10,7	67,6	11,6	63,1	10,1	63,1	11,0
Чернівецька	36,2	8,7	36,2	10,3	35,5	8,5	35,5	10,0
Чернігівська	58,7	10,9	58,7	12,6	57,5	10,8	57,5	12,4
м. Київ	90,5	6,1	89,7	6,7	88,1	5,9	86,9	6,5
м. Севастополь	12,4	6,4	12,4	7,1	12,1	6,3	12,1	6,9

У І півріччі 2011р. порівняно з відповідним періодом минулого року відбулися структурні зміни серед безробітних віком 15-70 років (за методологією МОП) за причинами незайнятості. Так, питома вага вивільнених з економічних причин зменшилась на 5,2 в.п та становила 37,8% від загальної кількості безробітних. При цьому, збільшилась частка непрацевлаштованих після закінчення навчальних закладів, звільнених за власним бажанням тощо (діаграма 6).

Діаграма 6

**Причини незайнятості безробітних віком 15-70 років (за методологією МОП)
у І півріччі 2010-2011рр.**
(у % до загальної кількості безробітних)

Показник середньої тривалості безробіття населення у віці 15-70 років (за методологією МОП) знизився з 7 місяців у І півріччі 2010р. до 6 місяців у І півріччі 2011р. Серед загальної кількості безробітних зменшилася частка осіб, які шукали роботу понад 3 місяці (таблиця 9).

Таблиця 9. Безробітне населення (за методологією МОП) за тривалістю пошуку роботи

	I півріччя 2010р.	I півріччя 2011р.
Безробітне населення у віці 15–70 років (за методологією МОП), тис. осіб	1869,1	1810,5
у тому числі шукали роботу, намагались організувати власну справу, тис.	1795,8	1739,0
з них за тривалістю пошуку роботи, відсотків		
до 3 місяців	31,6	39,0
від 3 до 6 місяців	24,7	24,3
від 6 до 9 місяців	11,5	10,6
від 9 до 12 місяців	8,6	5,8
12 місяців і більше	23,6	20,3
<i>Середня тривалість пошуку роботи, місяців</i>	<i>7</i>	<i>6</i>

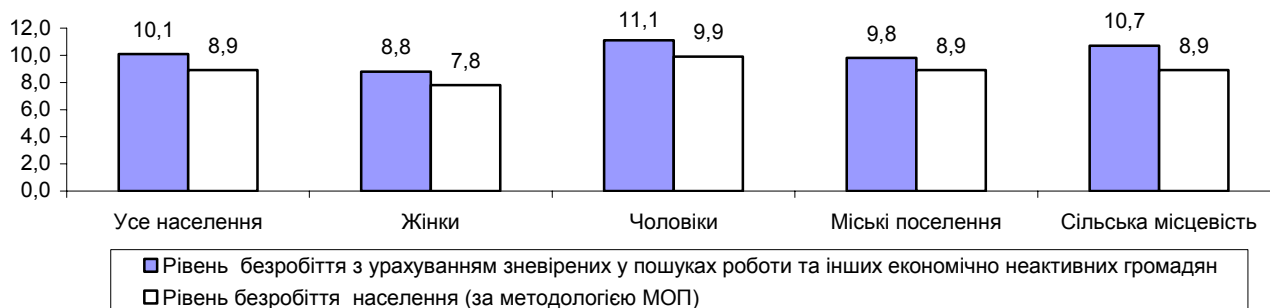
Кількість **економічно неактивного населення** віком 15-70 років у I півріччі 2011р. складала 12,3 млн. або більше третини всього населення цього віку. Із зазначеної кількості кожен другий був пенсіонером, кожен четвертий - учнем або студентом денної форми навчання, кожен п'ятий – виконував домашні (сімейні) обов'язки.

До вищезазначеної категорії осіб також включаються незайняті особи, які припинили активні пошуки роботи, тому що втратили надію її знайти (зневірені). Порівняно з показником за I півріччя 2010р. ця категорія осіб працездатного віку зменшилась на 19,1% та становила 140,3 тис. осіб. Водночас збільшилась кількість економічно неактивних осіб працездатного віку, які не знали де і як шукати роботу, яким чином організувати власну справу, переконаних у відсутності підходящої роботи. Кількість таких громадян у I півріччі 2011р. складала 114,0 тис. осіб, або 1,5% економічно неактивного населення працездатного віку (у I півріччі 2010р. відповідно – 102,1 тис. осіб, або 1,3%). Остання категорія громадян, як і ті особи, які зневірилися у пошуках роботи, за умови сприятливої кон'юнктури могли б запропонувати свою робочу силу на ринку праці, а отже, є потенціалом поповнення лав безробітних. З урахуванням таких громадян рівень безробіття населення працездатного віку (за методологією МОП) становив би 10,1%, проти 8,9% (у I півріччі 2010р. – 10,4% та 9,2% відповідно) (діаграма 7).

Діаграма 7

Пропозиція робочої сили працездатного віку у I півріччі 2011 року

у % до економічно активного населення працездатного віку

За адміністративними даними державної служби зайнятості впродовж I півріччя 2011р. на її обліку перебувало 1,2 млн. не зайнятих трудовою діяльністю громадян, що на 9,3% більше, ніж у I півріччі 2010р. Серед таких осіб кожен другий (50,1%) раніше займав місце робітника, майже кожен третій (30,9%) – посаду службовця, решту складали некваліфіковані працівники та особи без професії. Середньомісячна кількість зареєстрованих безробітних, порівняно з I півріччям 2010р., збільшилася на

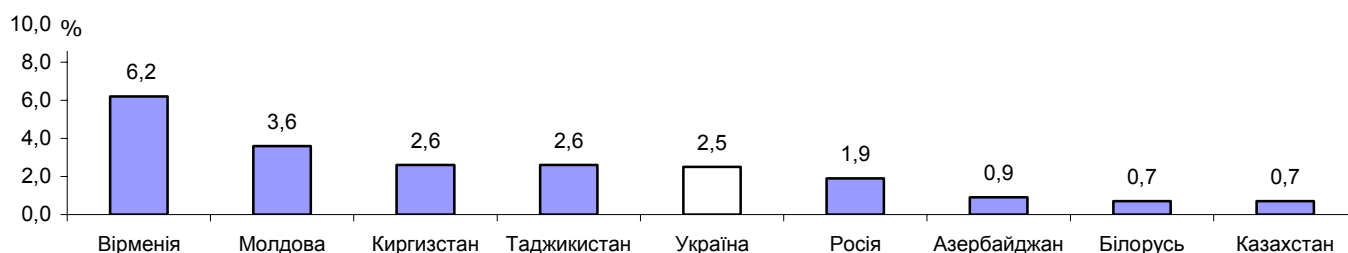
19,6% та становила у I півріччі 2011р. 578,4 тис. осіб, що складає близько третини (32,0%) від кількості безробітних працездатного віку, визначених за методологією МОП.

Рівень зареєстрованого безробіття в середньому за I півріччя 2011р. склав 2,9% від економічно активного населення працездатного віку. Зазначений показник був вищим у жінок (3,4%), порівняно з чоловіками (2,4%) та сільського населення (4,0%), порівняно з міськими жителями (2,4%).

Слід зазначити, що на кінець червня 2011р. рівень зареєстрованого безробіття становив 2,5% економічно активного населення працездатного віку. Серед країн СНД Україна за цим показником посідала четверте місце (діаграма 8).

Діаграма 8

Рівень зареєстрованого безробіття серед країн СНД у I півріччі 2011 року
(у % до економічно активного населення, на кінець звітної періоду)

Примітка. Дані по Україні розраховано у % до економічно активного населення працездатного віку.

По Таджикистану дані наведено на кінець травня.

Джерело інформації: Експрес-довідь Міждержавного Статкомітету СНД "Социально-экономическое положение стран Содружества Независимых Государств в I полугодии 2011 года", липень 2011р.

Найвищий рівень зареєстрованого безробіття, розрахований у відсотках до економічно активного населення працездатного віку, у I півріччі 2011р. спостерігався у Полтавській області, а найнижчий – у м.Києві та м.Севастополі (таблиця 10).

Таблиця 10. Зареєстроване безробіття за регіонами

	I півріччя 2010р.				I півріччя 2011р.			
	Середньо-місячна кількість безробітних, зареєстрованих в державній службі зайнятості, тис. осіб	у % до:			Середньо-місячна кількість безробітних, зареєстрованих в державній службі зайнятості, тис. осіб	у % до:		
		економічно активного населення працездатного віку	населення працездатного віку	безробітних працездатного віку (за методологією МОП)		економічно активного населення працездатного віку	населення працездатного віку	безробітних працездатного віку (за методологією МОП)
Україна	483,6	2,4	1,7	25,9	578,4	2,9	2,1	32,0
Автономна Республіка Крим	15,4	1,7	1,3	24,3	21,0	2,3	1,8	33,7
Вінницька	25,1	3,6	2,6	31,9	31,4	4,5	3,3	40,1
Волинська	12,9	2,9	2,1	30,6	14,5	3,3	2,4	34,8
Дніпропетровська	30,5	2,0	1,5	25,0	34,4	2,2	1,7	29,2
Донецька	33,8	1,7	1,2	17,2	33,9	1,7	1,3	18,3
Житомирська	21,2	3,8	2,8	33,5	24,3	4,4	3,3	39,7
Закарпатська	12,4	2,3	1,6	22,8	15,5	2,8	2,0	28,9
Запорізька	22,8	2,8	2,1	33,6	26,1	3,2	2,4	39,3
Івано-Франківська	15,5	2,9	1,9	31,6	18,2	3,3	2,2	38,1
Київська	16,0	2,2	1,6	25,2	17,6	2,4	1,7	29,9
Кіровоградська	15,9	3,6	2,7	34,1	19,0	4,4	3,3	43,4
Луганська	16,6	1,6	1,2	20,8	20,6	2,1	1,5	28,5
Львівська	23,8	2,2	1,5	25,0	29,6	2,7	1,9	31,5

	І півріччя 2010р.				І півріччя 2011р.			
	Середньо-місячна кількість безробітних, зареєстрованих в державній службі зайнятості, тис. осіб	у % до:			Середньо-місячна кількість безробітних, зареєстрованих в державній службі зайнятості, тис. осіб	у % до:		
		економічно активного населення працездатного віку	населення працездатного віку	безробітних працездатного віку (за методологією МОП)		економічно активного населення працездатного віку	населення працездатного віку	безробітних працездатного віку (за методологією МОП)
Миколаївська	16,1	3,0	2,2	31,2	20,8	3,9	2,9	40,8
Одеська	15,0	1,4	1,0	20,7	21,9	2,1	1,5	30,8
Полтавська	27,7	4,2	3,1	39,0	34,6	5,2	3,9	50,4
Рівненська	17,8	3,6	2,6	28,1	21,8	4,4	3,2	35,0
Сумська	18,1	3,6	2,6	29,9	22,0	4,4	3,2	38,8
Тернопільська	14,1	3,2	2,2	25,9	18,4	4,1	2,9	34,1
Харківська	28,6	2,3	1,7	28,3	34,9	2,8	2,1	34,8
Херсонська	9,7	2,0	1,5	19,2	12,7	2,6	1,9	25,8
Хмельницька	18,8	3,3	2,4	32,9	20,5	3,6	2,6	36,5
Черкаська	22,6	3,9	3,0	33,4	25,8	4,5	3,4	40,9
Чернівецька	10,0	2,8	1,8	27,6	11,4	3,2	2,1	32,1
Чернігівська	16,0	3,4	2,5	27,3	19,1	4,1	3,0	33,2
м.Київ	5,7	0,4	0,3	6,4	6,9	0,5	0,4	7,9
м.Севастополь	1,5	0,9	0,7	12,1	1,5	0,9	0,6	12,4

Кількість вільних робочих місць та вакантних посад на підприємствах, в установах, організаціях (далі – підприємства) на кінець червня 2011р. становила 90,5 тис., що на 13,6% більше, ніж у відповідному періоді 2010р. Зростання потреби в працівниках на заміщення вільних робочих місць спостерігалось в усіх видах економічної діяльності країни, крім фінансової діяльності. При цьому найбільше зростання попиту на робочу силу було в промисловості (на 31,9%).

У загальній кількості вільних робочих місць (вакантних посад), заявлених підприємствами на кінець червня 2011р., майже кожне четверте було в переробній промисловості, восьме – в торгівлі та ремонті автомобілів, побутових виробів і предметів особистого вжитку, кожне дев'яте – в державному управлінні (таблиця 11).

Таблиця 11. Попит на робочу силу за видами економічної діяльності у І півріччі 2011 року

(на кінець звітного періоду)

	Потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць (вакантних посад)		У тому числі на		
	усього, тис. осіб	у % до І півріччя 2010р.	місця робітників	посади службовців	місця, які не потребують професійної підготовки
Усього	90,5	113,6	44,2	31,8	14,5
Сільське господарство, мисливство та лісове господарство	6,8	116,1	3,2	1,2	2,4
Промисловість	26,5	131,9	17,7	3,8	5,0
добувна промисловість	2,3	130,1	1,7	0,3	0,3
переробна промисловість	21,2	131,5	13,9	3,2	4,1
виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	3,0	135,9	2,1	0,3	0,6

	Потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць (вакантних посад)		У тому числі на		
	усього, тис. осіб	у % до I півріччя 2010р.	місця робітників	посади службовців	місця, які не потребують професійної підготовки
Будівництво	5,3	102,0	3,8	1,0	0,5
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	11,6	110,2	6,8	3,4	1,4
Діяльність готелів та ресторанів	1,6	110,5	1,1	0,2	0,3
Діяльність транспорту та зв'язку	6,9	103,5	4,0	2,0	0,9
Фінансова діяльність	1,9	68,3	0,1	1,8	0,0
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	7,0	106,8	2,7	2,1	2,2
Державне управління	9,8	110,3	1,4	8,1	0,3
Освіта	2,3	128,3	0,5	1,4	0,4
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	8,0	111,8	1,7	5,9	0,4
Інші види економічної діяльності	2,8	104,2	1,2	0,9	0,7

За регіонами найбільше зростання потреби в працівниках упродовж I півріччя 2011р. відбулося у Львівській (в 2 рази), Чернівецькій (в 1,9 раза) та Херсонській (в 1,7 раза) областях (таблиця 12).

Таблиця 12. Попит та пропозиція робочої сили за регіонами

(на кінець звітного періоду)

	Кількість громадян, не зайнятих трудовою діяльністю, які перебували на обліку в державній службі зайнятості, тис. осіб		Потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць, (вакантних посад), тис. осіб		Навантаження на 10 вільних робочих місць (вакантних посад), осіб	
	I півріччя 2010р.	I півріччя 2011р.	I півріччя 2010р.	I півріччя 2011р.	I півріччя 2010р.	I півріччя 2011р.
Україна	411,2	516,0	79,7	90,5	52	57
Автономна Республіка Крим	10,9	16,6	4,9	4,9	22	34
Вінницька	19,2	25,0	1,4	1,6	139	161
Волинська	12,4	13,6	1,6	1,6	77	83
Дніпропетровська	26,9	32,2	7,8	9,4	34	34
Донецька	29,6	33,8	4,3	5,6	69	60
Житомирська	20,0	24,2	2,6	3,5	78	69
Закарпатська	11,9	15,7	1,2	1,6	102	99
Запорізька	17,9	22,8	2,4	3,0	74	75
Івано-Франківська	14,3	18,6	0,6	0,7	250	263
Київська	13,8	16,0	3,7	4,0	37	40
Кіровоградська	12,8	16,0	1,1	1,4	116	113

	Кількість громадян, не зайнятих трудовою діяльністю, які перебували на обліку в державній службі зайнятості, тис. осіб		Потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць, (вакантних посад), тис. осіб		Навантаження на 10 вільних робочих місць (вакантних посад), осіб	
	I півріччя 2010р.	I півріччя 2011р.	I півріччя 2010р.	I півріччя 2011р.	I півріччя 2010р.	I півріччя 2011р.
Луганська	15,5	20,0	2,8	3,8	54	53
Львівська	21,8	29,4	1,9	3,7	118	79
Миколаївська	12,5	17,3	1,6	1,6	80	108
Одеська	11,7	17,5	3,1	4,8	37	37
Полтавська	22,1	28,6	2,7	2,9	82	98
Рівненська	16,3	20,6	1,2	1,9	131	108
Сумська	16,4	20,2	1,0	1,1	165	190
Тернопільська	10,5	14,0	1,7	2,1	60	67
Харківська	24,9	32,0	3,5	4,3	72	74
Херсонська	7,2	9,5	1,5	2,6	48	37
Хмельницька	14,9	16,0	0,5	0,6	293	278
Черкаська	17,2	21,5	0,7	0,6	259	362
Чернівецька	8,7	10,9	0,7	1,3	132	86
Чернігівська	14,9	15,3	1,4	1,4	106	106
м.Київ	5,6	7,3	22,4	19,4	2	4
м.Севастополь	1,3	1,4	1,4	1,1	9	12

Значною залишається потреба підприємств у кваліфікованих робітниках із інструментом (21,7% від загальної кількості вільних робочих місць), працівниках найпростіших професій у сфері торгівлі, послуг, у промисловості, будівництві, на транспорті та ін. (16,0%), робітниках із обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин (14,6%) (таблиця 13).

Спостерігається зростання попиту підприємств на робітників металургійних і машинобудівних професій (на 35,9%), робітників, що обслуговують машини, та складальників машин (на 26,3%), водіїв та робітників із обслуговування пересувної техніки та установок (на 21,9%). Разом із тим відбулося значне (на 21,7%) скорочення потреби у кваліфікованих робітниках сільського та лісового господарства, риборозведення та рибальства.

Таблиця 13. Попит та пропозиція робочої сили за професійними групами

(на кінець звітнього періоду)

	Потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць (вакантних посад), тис. осіб		Навантаження на 10 вільних робочих місць, (вакантних посад), осіб	
	I півріччя 2010р.	I півріччя 2011р.	I півріччя 2010р.	I півріччя 2011р.
Усього	79,7	90,5	52	57
у т.ч. за професійними групами:				
Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі)				
	6,7	8,1	63	66
Професіонали	10,2	11,2	32	38
з них				
Професіонали в галузі фізичних, математичних та технічних наук	2,0	2,4	46	44

	Потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць (вакантних посад), тис. осіб		Навантаження на 10 вільних робочих місць, (вакантних посад), осіб	
	I півріччя 2010р.	I півріччя 2011р.	I півріччя 2010р.	I півріччя 2011р.
Професіонали в галузі наук про життя та медичних наук	3,7	4,0	5	6
<i>Фахівці</i>	9,1	9,8	44	51
з них				
Технічні фахівці в галузі прикладних наук та техніки	1,6	1,7	55	64
Фахівці в галузі біології, агрономії та медицини	2,5	2,5	14	20
<i>Технічні службовці</i>	2,8	2,8	89	113
у тому числі				
Службовці, пов'язані з інформацією	1,0	1,0	133	177
Службовці, що обслуговують клієнтів	1,8	1,8	64	75
<i>Працівники сфери торгівлі та послуг</i>	9,7	10,2	58	76
у тому числі				
Працівники, що надають персональні та захисні послуги	6,2	6,5	51	67
Продавці та демонстратори	3,5	3,7	72	90
<i>Кваліфіковані робітники сільського та лісового господарств, риборозведення та рибальства</i>	1,5	1,1	86	152
<i>Кваліфіковані робітники з інструментом</i>	15,2	19,6	35	32
у тому числі				
Робітники з видобутку корисних копалин і на будівництві	4,6	5,3	30	31
Робітники металургійних та машинобудівних професій	7,7	10,5	33	26
Робітники в галузі точної механіки, ручних ремесел та друкування	0,2	0,3	74	69
Інші кваліфіковані робітники з інструментом	2,7	3,5	49	46
<i>Робітники з обслуговування, експлуатації та контролю за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин</i>	10,8	13,2	71	68
у тому числі				
Робітники, що обслуговують промислове устаткування	2,0	2,4	180	177
Робітники, що обслуговують машини, та складальники машин	3,4	4,3	45	41
Водії та робітники з обслуговування пересувної техніки та установок	5,4	6,5	46	45

	Потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць (вакантних посад), тис. осіб		Навантаження на 10 вільних робочих місць, (вакантних посад), осіб	
	I півріччя 2010р.	I півріччя 2011р.	I півріччя 2010р.	I півріччя 2011р.
Найпростіші професії (включаючи осіб без професії)	13,7	14,5	53	64
з них				
Найпростіші професії торгівлі та сфери послуг	6,7	6,7	42	53
Найпростіші професії в сільському господарстві та подібних галузях	1,0	0,9	95	128
Найпростіші професії у видобувних галузях, будівництві, промисловості та на транспорті	5,7	6,4	45	53

Наявність структурної диспропорції між попитом на робочу силу та її пропозицією за професіями є фактором, що обмежує як можливості працевлаштування безробітних, так і задоволення потреб роботодавців у працівниках.

Навантаження незайнятого населення на 10 вільних робочих місць (вакантних посад) зросло з 52 осіб на кінець червня 2010р. до 57 осіб на кінець червня 2011р. Серед регіонів цей показник значно зріс у Черкаській області (з 259 до 362 осіб). Його зменшення спостерігалось в Чернівецькій та Львівській областях (таблиця 12).

Значне перевищення пропозиції робочої сили над попитом було в робітників, що обслуговують промислове устаткування, службовців, пов'язаних з інформацією, у кваліфікованих робітників сільського та лісового господарств, риборозведення та рибальства, у робітників найпростіших професій у сільському господарстві та подібних галузях.

За показником навантаження на 10 вільних робочих місць (вакантних посад) Україна посідала п'яте місце серед країн СНД (таблиця 14).

Таблиця 14. Навантаження незайнятого населення на 10 вільних робочих місць (вакантних посад)

	(осіб; на кінець звітнього періоду)	
	I півріччя 2010р.	I півріччя 2011р.
Україна	52	57
Азербайджан	45	43
Білорусь	12	8
Вірменія	769	540
Казахстан	26	32
Киргизстан	177	115
Молдова	131	82
Росія	16	10
Таджикистан	49	60

Примітка. По Таджикистану дані наведено на кінець травня.

Джерело інформації: Експрес-довідь Міждержавного Статкомітету СНД "Социально-экономическое положение стран Содружества Независимых Государств в I полугодии 2011 года", липень 2011р.

За сприяння державної служби зайнятості у I півріччі 2011р. було працевлаштовано 422,5 тис. осіб, або 35,0% незайнятого населення, що перебувало на обліку цієї установи (у I півріччі 2010р. – 383,9 тис. та 34,8% відповідно).

Серед незайнятих трудовою діяльністю громадян, працевлаштованих у зазначеному періоді через державну службу зайнятості, майже половину (44,2%) становили жінки або молодь у віці до 35 років (46,5%).

У I півріччі 2011р. кожний четвертий незайнятий був працевлаштований на підприємства сільського господарства, мисливства та лісового господарства, п'ятий – переробної промисловості або торгівлі та ремонту автомобілів, побутових виробів і предметів особистого вжитку. Порівняно з відповідним періодом 2010р. спостерігалось зростання обсягів працевлаштування незайнятого населення (на 10,0%, або на 38,6 тис. осіб), зокрема на підприємства сільського господарства, мисливства та лісового господарства (на 17,0 тис. осіб), переробної промисловості (на 9,0 тис. осіб), транспорту та зв'язку або в установи охорони здоров'я та надання соціальної допомоги (на 2,6 тис. осіб), в організації державного управління (на 2,1 тис. осіб).

Серед працевлаштованих більше половини зайняли місця робітників, 21,2% – посади службовців, 19,9% – місця, які не потребують спеціальної професійної підготовки.

Зростання рівня працевлаштування населення у I півріччі 2011р. порівняно з відповідним періодом 2010р., спостерігалось в 16 регіонах країни (таблиця 15).

Таблиця 15. Працевлаштування не зайнятих трудовою діяльністю громадян за регіонами

	Кількість незайнятих громадян, які перебували на обліку впродовж I півріччя 2011р. – всього, тис. осіб	Кількість працевлаштованих у I півріччі 2011р.		Рівень працевлаштування, %	
		тис. осіб	у % до I півріччя 2010р.	I півріччя 2010р.	I півріччя 2011р.
Україна	1206,1	422,5	110,0	34,8	35,0
Автономна Республіка Крим	45,6	18,2	113,0	41,9	39,9
Вінницька	56,0	21,6	117,3	37,6	38,5
Волинська	33,9	11,9	104,4	35,5	35,2
Дніпропетровська	76,8	26,7	111,2	32,6	34,8
Донецька	82,0	28,1	123,3	27,0	34,3
Житомирська	48,1	13,0	109,8	26,6	27,0
Закарпатська	32,6	10,1	101,0	34,9	31,2
Запорізька	52,9	17,8	122,4	30,0	33,6
Івано-Франківська	43,0	16,0	119,4	35,0	37,3
Київська	36,0	11,7	116,1	29,2	32,5
Кіровоградська	38,3	15,1	115,6	38,0	39,3
Луганська	50,2	19,7	107,1	41,2	39,3
Львівська	60,5	17,8	105,4	31,1	29,5
Миколаївська	41,0	14,5	110,5	37,3	35,4
Одеська	44,4	16,0	122,7	37,4	36,1
Полтавська	65,1	22,7	111,0	35,3	34,8
Рівненська	43,8	13,5	106,5	32,5	30,7
Сумська	41,8	12,1	118,1	27,4	28,9
Тернопільська	35,9	13,6	125,5	37,2	37,8
Харківська	74,4	28,4	115,0	36,7	38,1
Херсонська	27,1	10,9	119,6	40,2	40,2
Хмельницька	46,4	20,9	112,2	43,5	45,1

	Кількість незайнятих громадян, які перебували на обліку впродовж I півріччя 2011р. – всього, тис. осіб	Кількість працевлаштованих у I півріччі 2011р.		Рівень працевлаштування, %	
		тис. осіб	у % до I півріччя 2010р.	I півріччя 2010р.	I півріччя 2011р.
Черкаська	51,3	20,4	115,4	36,1	39,7
Чернівецька	20,6	5,5	128,6	23,1	26,7
Чернігівська	36,7	11,2	130,4	26,9	30,6
м.Київ	18,1	4,1	21,5	64,6	22,6
м.Севастополь	3,6	1,0	175,1	16,9	28,0

Одним із напрямів соціального захисту незайнятого населення є організація оплачуваних громадських робіт, які забезпечують тимчасову зайнятість. На таких роботах у I півріччі 2011р. працювали 210,0 тис., що на 27,2% більше, ніж у I півріччі 2010р. В основному, це були особи, які мали статус безробітних (99,8%). Середня тривалість громадських робіт у розрахунку на одного зареєстрованого безробітного, залученого до їх проведення, у I півріччі п.р. становила 14,3 дня проти 11,7 дня у відповідному періоді 2010р. Загалом на організацію та проведення таких робіт у зазначеному періоді було витрачено 183,3 млн.грн., що в 1,9 раза більше, ніж у I півріччі 2010р.

З метою підвищення конкурентоспроможності безробітних, державною службою зайнятості здійснюється їх професійне навчання (підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації). В навчальних закладах усіх типів упродовж I півріччя 2011р. проходили професійне навчання 130,7 тис. безробітних, що на 19,0% більше, ніж у I півріччі 2010р. Із загальної кількості безробітних, які завершили навчання у зазначеному періоді (107,7 тис. осіб.), 83,2% – навчалися з метою підвищення своєї кваліфікації, 11,7% – пройшли перепідготовку на іншу професію, а решта (5,1%) – вперше отримали професійну освіту.

Із Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття видатки на виплату допомоги у зв'язку з безробіттям у I півріччі 2011р. становили 2,0 млрд.грн. Середній розмір допомоги у червні 2011р. становив 838 грн., що дорівнює 87,3% законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати у цьому періоді (960 грн.). При цьому у кожного третього зареєстрованого безробітного, який отримував вищезазначену допомогу, вона була в межах 520 грн., у кожного другого – від 520 до 960 грн., майже у кожного шостого – понад 960 грн.

4. Використання робочої сили

За даними обстеження підприємств, установ та організацій (далі – підприємства) середньооблікова кількість штатних працівників у I півріччі 2011р. становила 10,6 млн. осіб.

Упродовж I півріччя 2011р. спостерігалось зростання мобільності робочої сили. Коефіцієнт валового обороту робочої сили за цей період становив 28,4% проти 24,0% у I півріччі 2010 року, про що свідчать дані, наведені у таблиці 16.

Таблиця 16. Рух робочої сили

	Кількість штатних працівників			
	тис. осіб		у % до середньооблікової кількості працівників	
	I півріччя 2010р.	I півріччя 2011р.	I півріччя 2010р.	I півріччя 2011р.
Прийнято	1255,0	1506,1	11,7	14,2
Вибуло	1315,8	1498,5	12,3	14,2
у тому числі :				
у зв'язку зі скороченням штатів	71,2	100,9	0,7	1,0
з причин плинності кадрів	1146,1	1283,5	10,7	12,1

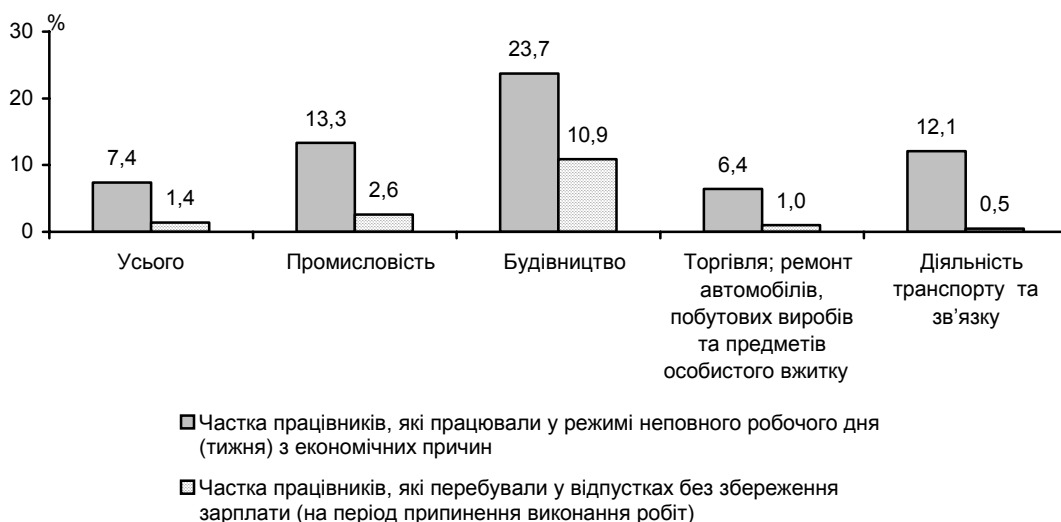
У I півріччі 2011 року на підприємства було прийнято 1506,1 тис. осіб, звільнено – 1498,5 тис. осіб. Перевищення рівня прийому над рівнем вибуття робочої сили було зафіксовано лише в декількох видах економічної діяльності, а найбільше на підприємствах сільського господарства (на 14,3 в.п.). Водночас перевищення рівня вибуття над рівнем прийому зафіксовано в більшості видів економічної діяльності, а найбільше в рибальстві, рибництві (на 4,2 в.п.), будівництві (на 3,4 в.п.) та на підприємствах промислової діяльності, зокрема у виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води (на 5,3 в.п.). Слід зазначити, що більшість працівників (85,7%) залишили робочі місця за власним бажанням. У I півріччі п.р. із причин скорочення штатів було звільнено 100,9 тис. осіб, або 6,7% вибулих. Найбільші обсяги скорочення штатів спостерігалися на підприємствах промисловості (на 25,4 тис. осіб), а також в державному управлінні (на 12,1 тис. осіб).

У I півріччі 2011р. кількість працівників, які працювали в режимі неповного робочого дня (тижня), становила 782,1 тис. осіб, або 7,4% середньооблікової кількості штатних працівників, ще 151,8 тис. осіб, або 1,4% відповідно, знаходились у відпустках без збереження заробітної плати. Порівняно з I півріччям 2010р. кількість вищезазначених працівників скоротилася на 59,4% та 48,2% відповідно.

Розміри вимушеної неповної зайнятості характеризують дані, наведені на діаграмі 9.

Діаграма 9

Рівень вимушеної неповної зайнятості за окремими видами економічної діяльності у I півріччі 2011 року
(у % до кількості штатних працівників відповідного виду діяльності)

Виходячи з обсягів виконання робіт (послуг) і випуску продукції, у I півріччі п.р. рівень завантаження працівників, відповідно до встановленої тривалості робочого часу на підприємствах, в цілому по економіці становив 97,5% штатної кількості (на 2 в.п. більше порівняно з відповідним періодом попереднього року). Серед видів економічної діяльності найнижчим він був у будівництві – 89,2% та рибальстві, рибництві – 90,2%.

5. Заробітна плата найманих працівників

Протягом I півріччя 2011р. спостерігалася тенденція зростання рівня заробітної плати.

Середньомісячна номінальна заробітна плата штатного працівника у I півріччі 2011р. порівняно з відповідним періодом 2010р. зросла на 18,4% і становила 2495 грн., що у 2,6 раза вище рівня мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму на одну працездатну особу (960 грн.).

Динаміку номінальної заробітної плати найманих працівників у I півріччі 2009–2011рр. характеризують дані наведені нижче (таблиця 17).

Таблиця 17. Динаміка середньомісячної заробітної плати

	Нараховано в середньому			
	за місяць			за оплачену годину, грн.
	штатному працівнику, грн.	у % до відповідного періоду попереднього року	працівнику в еквіваленті повної зайнятості, грн.	
I півріччя 2009р.	1812	106,2	1974	12,88
I півріччя 2010р.	2108	118,7	2267	14,74
I півріччя 2011р.	2495	118,4	2629	17,12

Приріст заробітної плати зафіксовано як у виробничих видах діяльності, зокрема, у лісовому господарстві (на 33,9%), на підприємствах з виробництва іншої неметалевої мінеральної продукції (на 30,9%), транспортних засобів та устаткування (на 26,0%), добуванні паливно-енергетичних корисних копалин (на 25,5%), так і в установах та організаціях, що фінансуються переважно за рахунок бюджетних коштів (на 9,4–15,8%): освіти, діяльності у сфері культури та спорту, відпочинку та розваг, охорони здоров'я та соціальної допомоги (таблиця 18).

**Таблиця 18. Середньомісячна номінальна заробітна плата
за видами економічної діяльності у I півріччі 2011 року**

	У середньому на одного штатного працівника			
	грн.	у % до		Довідково: I півріччя 2010р.
		середнього рівня	відповідного періоду попереднього року	
Усього	2495	100,0	118,4	2108
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	1620	64,9	124,5	1301
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	2150	86,2	133,9	1606
Рибальство, рибництво	1304	52,3	119,2	1094
Промисловість	2957	118,5	122,5	2414
Будівництво	2030	81,4	131,1	1549
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	2227	89,3	124,2	1793
Діяльність готелів та ресторанів	1694	67,9	121,8	1392
Діяльність транспорту та зв'язку	3024	121,2	116,6	2592
діяльність наземного транспорту	2595	104,0	116,9	2220
діяльність водного транспорту	3303	132,4	116,9	2825
діяльність авіаційного транспорту	8256	331,0	132,2	6243
додаткові транспортні послуги та допоміжні операції	3288	131,8	116,7	2817
діяльність пошти та зв'язку	2676	107,3	112,3	2383
Фінансова діяльність	5139	206,0	117,2	4384
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	2785	111,6	123,0	2264
з них дослідження і розробки	3016	120,9	115,4	2613
Державне управління	2757	110,5	109,6	2516

	У середньому на одного штатного працівника			
	грн.	у % до		Довідково: I півріччя 2010р.
		середнього рівня	відповідного періоду попереднього року	
Освіта	2006	80,4	110,0	1823
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1690	67,8	109,4	1545
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	2267	90,9	116,3	1950
з них діяльність у сфері культури та спорту, відпочинку та розваг	2388	95,7	115,8	2062

Найбільш оплачуваними в країні у I півріччі п.р. були працівники авіаційного транспорту та фінансових установ, а серед промислових видів діяльності – підприємств із добування паливно-енергетичних корисних копалин та з виробництва коксу, продуктів нафтоперероблення: розмір оплати праці у цих видах діяльності перевищив середній по економіці у 1,5–3,3 раза.

Разом із тим рівень оплати праці у закладах охорони здоров'я залишається майже на третину нижчим за середній показник по економіці, в освіті – на 19,6% менше. В цілому 7,9% освітян і 8,5% працівників охорони здоров'я отримують заробітну плату на рівні прожиткового мінімуму для працездатної особи. Рік тому ці показники становили відповідно 6,3% та 6,9%.

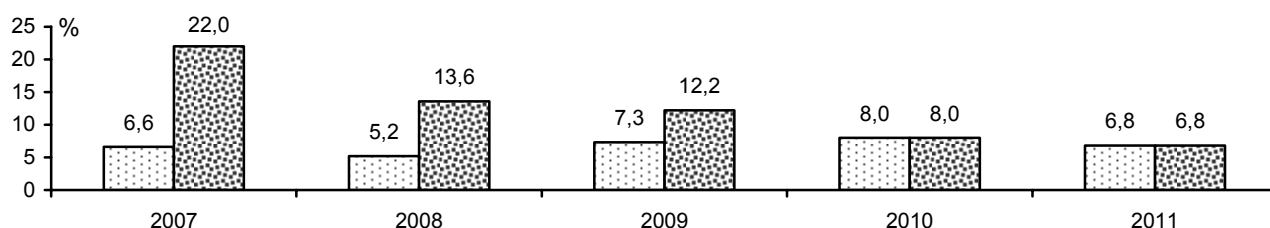
Також значно нижчою порівняно з середнім показником по економіці (не перевищує 68%) є заробітна плата працівників рибальства та рибництва, сільського господарства, мисливства та пов'язаних з ними послуг, діяльності готелів та ресторанів, підприємств з виробництва текстилю, одягу, хутра та шкіри, виробів зі шкіри.

Диференціація розмірів заробітної плати за видами економічної діяльності є головним чинником міжрегіональних відмінностей. Найвищу заробітну плату (на 3,8-52,2% вищу за середній рівень) у I півріччі п.р. отримували працівники підприємств м.Києва та Київської області, а також регіонів, де сконцентровані підприємства гірничо-металургійного комплексу: Донецької, Дніпропетровської та Луганської областей. Найнижчі показники (на 25,3–29,2% нижчі за середній рівень) були у Тернопільській, Херсонській та Чернівецькій областях.

Серед працівників, які у червні 2011р. відпрацювали 50% і більше робочого часу (10,1 млн. осіб), нарахування в межах 960 грн. (мінімальна заробітна плата, що діяла у червні 2011р.) мали 0,7 млн. осіб або 6,8%. Водночас серед працівників, які повністю відпрацювали місячну норму робочого часу (7,2 млн. працюючих), цей показник становив відповідно 0,2 млн. осіб, або 2,9%. Динаміку кількості низькооплачуваних працівників ілюструють дані наведені нижче (діаграма 10).

Діаграма 10

**Кількість найманих працівників, які отримували заробітну плату у межах
державних соціальних стандартів, що діяли у червні відповідного року
(у % до кількості працівників, яким оплачено 50% і більше робочого часу)**

■ У межах мінімальної заробітної плати 2007р. - 420 грн., 2008р. - 525 грн., 2009р. - 625 грн., 2010р. - 884 грн., 2011р. - 960 грн.

■ У межах прожиткового мінімуму для працездатної особи 2007р. - 561 грн., 2008р. - 647 грн., 2009р. - 669 грн., 2010р. - 884 грн., 2011р. - 960 грн.

Найбільша частка працівників з нарахуваннями у межах мінімальної заробітної плати у червні п.р. спостерігалася у видах діяльності з низьким рівнем середньої заробітної плати: рибальстві, рибицтві (кожний шостий працівник), сільському господарстві, мисливстві та пов'язаних з ними послугах (кожний сьомий), а також у діяльності готелів та ресторанів і в наданні комунальних та індивідуальних послуг (кожний дев'ятий).

Загалом майже у двох третин працівників нарахована заробітна плата не перевищувала середній рівень по країні у червні (2708 грн.). Водночас у кожного четвертого працівника заробітна плата була більше 3500 грн.

Нарахований **фонд оплати праці** штатних працівників у I півріччі п.р. становив 158,3 млрд.грн.

Суттєвих змін у структурі фонду оплати праці порівняно з відповідним періодом попереднього року не зафіксовано: 64,3% становить фонд основної заробітної плати (оплата за тарифними ставками та посадовими окладами), ще майже третину (31,4%) – фонд додаткової заробітної плати. Дві третини останнього становили доплати та надбавки до тарифних ставок і посадових окладів та премії за виробничі результати. Питома вага інших заохочувальних та компенсаційних виплат (матеріальна допомога, соціальні пільги тощо) залишилась незначною і становить 4,3% фонду оплати праці.

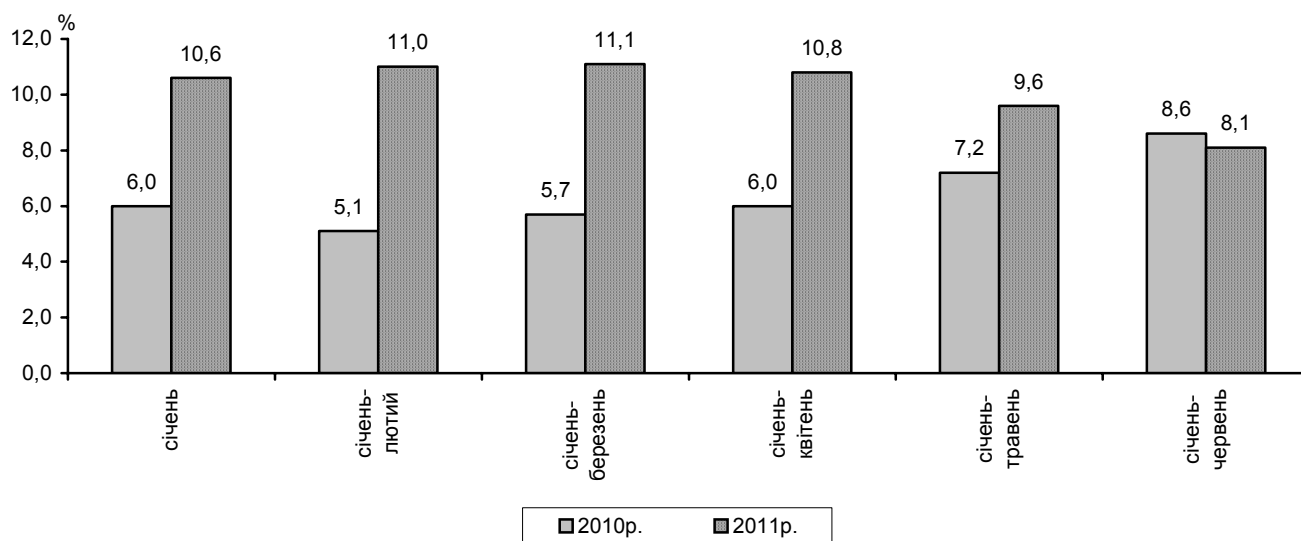
6. Реальна заробітна плата

Одним із важливих індикаторів стану рівня життя населення є показник **реальної заробітної плати**. У I півріччі 2011р. індекс реальної заробітної плати порівняно з відповідним періодом 2010р. становив 108,1%.

Динаміку реальної заробітної плати у 2010–2011рр. характеризують дані, наведені у діаграмі 11.

Діаграма 11

Темпи приросту (зменшення) реальної заробітної плати
(у % до відповідного періоду попереднього року)

Збільшення реальної заробітної плати спостерігалось в усіх регіонах, найбільше – у Київській (на 12,7%), Донецькій (на 11,1%) та Вінницькій (на 10,1%) областях.

7. Стан виплати заробітної плати

На відміну від тенденції щодо погіршення розрахунків з працівниками з виплати заробітної плати, притаманної відповідному періоду 2010р., у I півріччі 2011р. спостерігалось скорочення обсягів боргу.

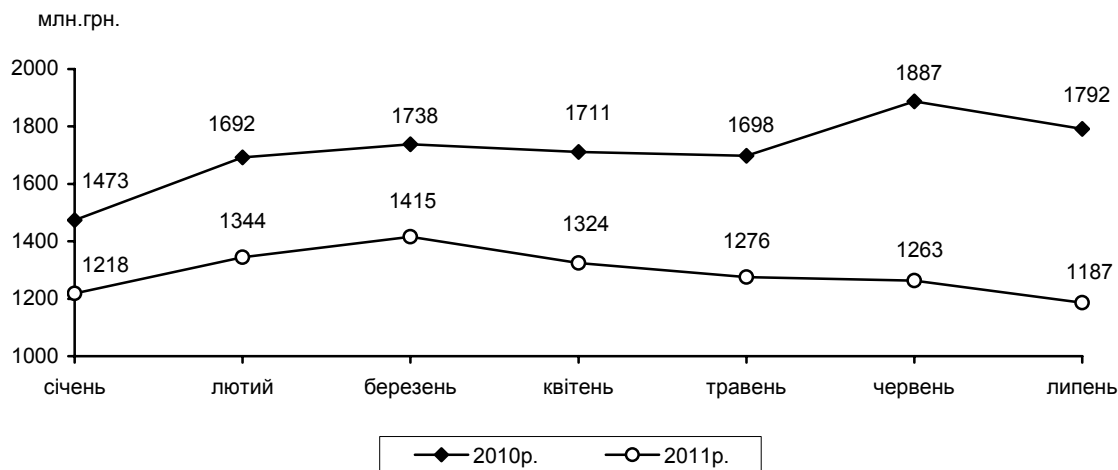
Загальна сума **заборгованості з виплати заробітної плати** за 6 місяців п.р. зменшилася на 2,6%, або на 31,5 млн.грн. Для порівняння за відповідний період попереднього року збільшення показника становило 21,6%, або 318,6 млн.грн.

Обсяг невиключеної заробітної плати на 1 липня 2011р. становив 1186,5 млн.грн., або 4,0% фонду оплати праці, нарахованого за червень. Рік тому рівень такого співвідношення становив 6,9%. Динаміку зміни обсягу заборгованості з виплати заробітної плати ілюструє діаграма 12.

Діаграма 12

**Динаміка суми заборгованості з виплати заробітної плати
у I півріччі 2010–2011рр.**

(станом на 1 число відповідного місяця)

Основна частка боргу із заробітної плати на початок липня п.р. не виплачена підприємствами промисловості (55,5%) та операцій з нерухомим майном, оренди, інжинірингу та надання послуг підприємцям (13,6%).

Загальна сума невиключеної заробітної плати протягом I півріччя п.р. зменшилася в 20 регіонах країни, найсуттєвіше – у Луганській (на 8,1 млн.грн.), Дніпропетровській (на 6,0 млн.грн.), Рівненській (на 5,7 млн.грн.) та Полтавській (на 5,2 млн.грн.) областях. Виняток становили Миколаївська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Чернігівська області та м.Київ, де спостерігалось зростання суми боргу на 0,2–27,1%.

Зменшення загальної суми заборгованості з виплати заробітної плати у I півріччі п.р. зумовлено, здебільшого, погашенням боргу працівникам економічно активних підприємств (на 7,1%, або на 45,9 млн.грн.), що характеризують дані, наведені у таблиці 19.

**Таблиця 19. Динаміка заборгованості з виплати заробітної плати
за типами підприємств у I півріччі 2011 року**

	Сума невиключеної заробітної плати				
	на 1 січня 2011р., млн.грн.	на 1 липня 2011р.			
		млн.грн.	у % до		
			1 січня 2011р.	1 липня 2010р.	підсумку
Усього	1218,1	1186,5	97,4	66,2	100,0
у тому числі					
економічно активні					
підприємства	646,4	600,6	92,9	50,3	50,6
підприємства-банкрути	513,5	512,0	99,7	97,0	43,2
економічно неактивні	58,2	73,9	127,1	104,5	6,2

На 1 липня 2011р. заборгованість на економічно активних підприємствах становила 600,6 млн.грн., з неї 53,7% (322,8 млн.грн.) – це борг за роботи, виконані у січні–травні п.р.

Серед видів економічної діяльності суттєве зменшення суми невиключеної заробітної плати у I півріччі п.р. зафіксовано в будівництві – на 45,3 млн.грн., або на 39,4%, на підприємствах з добування вугілля, лігніту і торфу – на 21,6 млн.грн., або на 58,4%, на підприємствах торгівлі; ремонту

автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку – на 11,5 млн.грн., або 43,4%, а також на підприємствах транспорту та зв'язку – на 5,1 млн.грн., або на 11,4%.

У регіональному розрізі зменшення суми боргу економічно активних підприємств спостерігалось у 22 регіонах, темпи зниження заборгованості становили від 70,9% у Рівненській області до 1,2% у Чернігівській. У решті регіонів зафіксоване збільшення заборгованості порівняно з початком п.р. на 4,9–167,2%.

У цілому з кожних 100 гривень, не виплачених економічно активними підприємствами, 52 грн. заборгували своїм працівникам підприємства промисловості, 19 грн. – установи, які здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям, 12 грн. – будівництва.

Заборгованість із виплати заробітної плати за рахунок бюджетних коштів упродовж I півріччя п.р. збільшилась у 2,5 раза та на 1 липня становила 3,2 млн.грн., або 0,5% обсягу боргу економічно активних підприємств. Зазначена сума майже повністю (на 94,2%) складалась із коштів невикланих з державного бюджету.

Упродовж I півріччя п.р. заборгованість працівникам із виплати допомоги у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності зменшилась на 26,7% і на 1 липня становила 16,3 млн.грн.

На початок липня п.р. вчасно не отримали заробітну плату 142,7 тис. осіб, що становить 1,3% середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці. Рік тому ці показники становили відповідно 449,5 тис. осіб та 4,2%. Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 4208 грн., що на 68,7% більше середньомісячної заробітної плати за I півріччя п.р. (таблиця 20).

Таблиця 20. Стан виплати заробітної плати на економічно активних підприємствах на 1 липня 2011р.

	Кількість працівників економічно активних підприємств, яким не виплачено заробітну плату, на 1 липня 2011р.		Сума боргу в середньому на одного працівника, грн.
	тис. осіб	у % до середньо-облікової кількості штатних працівників	
Усього	142,7	1,3	4208
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	3,9	0,7	3896
Промисловість	67,7	2,4	4624
Будівництво	17,7	5,2	3935
Діяльність транспорту та зв'язку	15,3	1,6	2607
Освіта	1,1	0,1	2845
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	2,2	0,2	2626

Серед регіонів найбільша питома вага працівників, яким не виплачено заробітну плату, зафіксована у Миколаївській (3,4% до середньооблікової кількості штатних працівників регіону), Харківській (3,3%) та Луганській (3,0%) областях.

Сума заробітної плати, не виплаченої працівникам підприємств-банкрутів, протягом I півріччя п.р. зменшилась на 0,3% і на 1 липня становила 512,0 млн.грн. У Запорізькій, Кіровоградській, Одеській, Полтавській і Сумській областях частка боргу цих підприємств перевищувала 70% від загальної суми заборгованості регіону.

Якщо в цілому по країні на економічно неактивні підприємства припадає 6,2% від загальної суми боргу, то ситуація в регіонах значно різниться. Найбільше заборгували своїм працівникам економічно неактивні підприємства Дніпропетровської області (28,1% від загальної суми боргу в регіоні). Здебільшого це підприємства промисловості та будівництва, на які припадає майже дві третини загальної суми боргу цієї категорії підприємств. Загалом заборгованість на економічно неактивних підприємствах порівняно з початком п.р. збільшилась на 27,1% і становила 73,9 млн.грн.

8. Основні методологічні визначення та поняття

Обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності	Проводяться органами державної статистики з 1995 року. У 1995-1998рр. проводилися раз на рік, 1999-2003рр. - щоквартально, в останньому місяці кожного кварталу, а з січня 2004 року впроваджені в практику постійної роботи Держкомстату України з щомісячною періодичністю.
Основа проведення обстежень	Обстеження проводяться за місцем постійного проживання населення спеціально підготовленими працівниками (фахівцями з інтерв'ювання) шляхом безпосереднього опитування (на добровільних засадах) осіб віком 15–70 років, які проживають у домогосподарствах, що потрапили до вибіркової сукупності. Базою проведення обстежень виступає сукупність домогосподарств, відібраних в усіх регіонах країни на науково обґрунтованих засадах. Кожне відібране домогосподарство перебуває у вибірці 15 місяців та з урахуванням схеми ротації опитується 6 разів: три місяці поспіль, 9 місяців перерва і знову 3 місяці поспіль.
Охоплення населення опитуванням	<p>Щомісячна вибірка сукупність домогосподарств у I півріччі 2011 року у середньому становила 16,6 тисяч. Рівень участі відібраних домогосподарств у обстеженні складав: у міських поселеннях – 80,7% та 92,6% у сільській місцевості. У цих домогосподарствах упродовж I півріччя п.р. було опитано 74,9 тис. респондентів віком 15–70 років, що складає 0,22% постійного населення України зазначеного віку. Кількість проведених інтерв'ю становила 171,1 тис.</p> <p>Обстеженню підлягають члени домогосподарства у віці 15–70 років, які постійно в ньому проживають (незалежно від наявності реєстрації та її характеру).</p> <p>Обстеженню не підлягають:</p> <p>а) домогосподарства, в яких:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усі особи молодші 15 або старші 70 років; - проживає одинока особа, яка має явні розумові чи інші відхилення, через які неспроможна надати об'єктивну інформацію, необхідну для заповнення анкет. <p>б) особи, які належать до нижче зазначених категорій:</p> <ul style="list-style-type: none"> - студенти та учні всіх типів навчальних закладів, які виїхали та тимчасово проживають в іншій місцевості і підлягають опитуванню за місцем їх навчання; - особи, які перебувають на військовій строковій службі (крім осіб, призваних на військово-навчальні збори), а також курсанти, які проживають в казармах; - особи, які перебувають в інституціональних закладах (у місцях позбавлення волі, будинках-інтернатах, будинках для осіб похилого віку тощо); - особи, які в період відвідування домогосподарства були тимчасово відсутні та їхнє повернення не очікується впродовж наступних 12 місяців.
Період проведення обстежень	Опитування населення здійснюється щомісячно впродовж 15 календарних днів та розпочинається з тижня, який є наступним після звітного періоду.
Звітний період	Звітним періодом є тиждень, до якого відносяться питання обстеження (з понеділка по неділю), що включає 15 число місяця.
Методологічна основа	Основні визначення та поняття, розроблені за рекомендаціями Міжнародної організації праці (далі – МОП) та 13-тої Міжнародної конференції статистиків праці (жовтень 1982р.), з урахуванням національних особливостей законодавчої та нормативної бази.
Особи працездатного віку	До осіб працездатного віку належать: <ul style="list-style-type: none"> – жінки у віці 15–54 років; – чоловіки віком 15–59 років.
Економічно активне населення	Складається з населення обох статей віком 15–70 років, які впродовж звітного періоду займалися економічною діяльністю або шукали роботу і були готові приступити до неї, тобто класифікувалися як „зайняті” або „безробітні”, визначені за методологією МОП.
Рівень економічної активності	Визначається як відношення (у відсотках) кількості економічно активного населення віком 15–70 років до всього населення зазначеного віку чи населення за відповідною соціально-демографічною ознакою.

Зайняті економічною діяльністю (надалі – зайняті)	Вважаються особи віком 15–70 років, які: а) працювали впродовж обстежуваного тижня хоча б 1 годину: - за наймом за винагороду в грошовому чи натуральному вигляді, індивідуально (самостійно), у окремих громадян або на власному (сімейному) підприємстві; - працювали безкоштовно на підприємстві, у власній справі, що належить будь-кому з членів домогосподарства, або в особистому селянському господарстві з метою реалізації продукції, виробленої внаслідок цієї діяльності; б) були тимчасово відсутні на роботі, тобто формально мали робоче місце, власне підприємство (справу), але не працювали впродовж обстежуваного періоду з певних причин.
Рівень зайнятості	Визначається як відношення (у відсотках) кількості зайнятого населення віком 15–70 років до всього населення зазначеного віку чи населення за відповідною соціально-демографічною ознакою.
Безробітні, визначені за методологією МОП	Особи віком 15–70 років (зареєстровані та незареєстровані в державній службі зайнятості), які одночасно відповідають трьом основним умовам: а) не мали роботи (прибуткового заняття); б) активно шукали роботу або намагались організувати власну справу впродовж останніх 4-х тижнів, що передували опитуванню, тобто робили конкретні кроки протягом названого періоду з метою знайти оплачувану роботу за наймом чи на власному підприємстві; в) були готові приступити до роботи впродовж 2-х найближчих тижнів, тобто почати працювати за наймом або на власному підприємстві з метою отримання оплати або доходу. До категорії безробітних відносяться також особи, які приступають до роботи протягом найближчих 2-х тижнів; знайшли роботу, чекають відповіді тощо.
Рівень безробіття, визначений за методологією МОП	Визначається як відношення (у відсотках) кількості безробітних віком 15–70 років до економічно активного населення зазначеного віку або відповідної соціально-демографічної ознаки.
Зареєстровані безробітні	Згідно з чинним законодавством – це громадяни працездатного віку, які через відсутність роботи не мають заробітку або інших передбачених законодавством доходів, зареєстровані у державній службі зайнятості як такі, що шукають роботу, готові та здатні приступити до підходящої роботи. Безробітними визнаються також інваліди, які не досягли пенсійного віку, не працюють та зареєстровані як такі, що шукають роботу.
Рівень зареєстрованого безробіття	Визначається як відношення (у відсотках) кількості безробітних, зареєстрованих у державній службі зайнятості, до середньорічної кількості населення працездатного віку. З метою здійснення порівнянь з даними вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності, проводиться розрахунок середньої кількості зареєстрованих безробітних за період (І квартал, І півріччя, 9 місяців, рік). Відповідний показник рівня безробіття визначається по відношенню до економічно активного населення працездатного віку за відповідний період.
Рівень працевлаштування	Відношення (у відсотках) кількості працевлаштованих осіб до кількості незайнятих, які перебували на обліку в державній службі зайнятості впродовж певного періоду.
Навантаження незайнятого населення на 10 вільних робочих місць (вакансій)	Показник розраховується, як відношення кількості зареєстрованих у державній службі зайнятості громадян, не зайнятих трудовою діяльністю, до кількості вільних робочих місць (вакансій), заявлених підприємствами, установами та організаціями на відповідну дату, помножене на 10.
Економічно неактивне населення	Особи, які не можуть бути класифіковані як „зайняті” або „безробітні”. До складу цієї категорії населення включаються незайняті особи, які належать до таких соціальних груп: - пенсіонери; - студенти (учні) денної форми навчання; - особи, які виконують домашні (сімейні) обов’язки; - особи працездатного віку, які зневірилися знайти роботу; - особи, які вважають, що немає підходящої роботи та не знають де і як її

	<p>знайти;</p> <p>- інші особи, які не мали необхідності у працевлаштуванні, а також ті, діяльність яких не відноситься до економічної (виконання неоплачуваної чи добровільної роботи тощо).</p>
Зайняті у неформальному секторі економіки	<p>Визначення обсягів зайнятості у неформальному секторі економіки здійснюється відповідно до Методики визначення обсягів зайнятості у неформальному секторі економіки України, затвердженої наказом Держкомстату України від 29.02.2000р. № 73. Указана Методика розроблена на основі положень Резолюції щодо статистики зайнятості в неформальному секторі, що прийнята на 15-ю Міжнародній конференції статистиків праці (МКСП) у 1993 році.</p> <p>Віднесення підприємств до неформального сектору повинно одночасно відповідати наступним критеріям:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ринкова спрямованість економічної діяльності; – обмежене число працівників (до 5 осіб); – відсутність державної реєстрації підприємницької діяльності. <p>Підприємствами неформального сектору вважають домашні господарства чи некорпоративні підприємства, які належать домашнім господарствам, що здійснюють виробництво товарів і послуг для ринкової реалізації та не мають правового статусу юридичної особи.</p> <p>З урахуванням національних особливостей щодо поширення неформальних трудових відносин, критерії визначення кількості зайнятих у цьому секторі розширені за рахунок включення осіб, які працювали за усною домовленістю з роботодавцем в офіційному секторі, тобто без укладення офіційного трудового договору (контракту).</p>
Рівень участі зайнятого населення у неформальному секторі економіки	<p>Визначається, як відношення (у відсотках) кількості зайнятих у неформальному секторі економіки віком 15–70 років до всього зайнятого населення зазначеного віку або за відповідною соціально-демографічною ознакою.</p>
Оцінка надійності основних показників економічної активності населення	<p>У додатках 1-3 наведені результати розрахунків величини стандартної та граничної похибок вибірки для довірчої імовірності 0,95 та коефіцієнта варіації для оцінки відносних показників економічної активності, зайнятості, безробіття та економічної неактивності населення у I півріччі 2011 року по Україні та регіонах. Коефіцієнт варіації (CV) використовується як показник придатності даних для застосування. Зокрема, якщо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - CV менше або дорівнює 5% – показник має високий рівень надійності; - CV більше 5% або менше чи дорівнює 10% – показник має достатній рівень надійності та придатний для кількісного та якісного аналізу; - CV більше 10% або менше чи дорівнює 15% – показник має задовільний рівень надійності та придатний для якісного аналізу і обмежений для кількісного; - CV більше 15% або менше чи дорівнює 25% – показник має низький рівень надійності та придатний тільки для якісного аналізу; - CV більше 25% або менше чи дорівнює 50% – показник має незадовільний рівень надійності; - CV більше 50% – показник не оприлюднюється через неприйнятність його до застосування.
Обстеження підприємств з питань статистики праці	<p>Метою цього обстеження є отримання інформації щодо оплати праці та інших аспектів соціально-трудових відносин, зокрема динаміки кількості найманих працівників та руху кадрів, використання робочого часу, рівня неповної зайнятості, обсягів і структури фонду оплати праці, стану виплати заробітної плати, розподілу працівників за її розмірами тощо.</p> <p>Обстеженням охоплюються підприємства, установи, організації та їхні відокремлені підрозділи із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб із застосуванням вибіркового методу для статистично малих підприємств. Фізичні особи-підприємці, обстеженню не підлягають.</p>

Середньооблікова кількість штатних працівників	<p>Включає осіб, які уклали трудовий договір (контракт) і виконували постійну, тимчасову або сезонну роботу та отримували заробітну плату. У цій кількості не враховуються тимчасово відсутні працівники, за якими зберігається місце роботи (знаходяться у відпустках у зв'язку з вагітністю та пологами або у додатковій відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею віку, визначеного законодавством), працюючі за цивільно-правовими договорами, сумісники.</p> <p>Зайнятий працівник враховується тільки один раз (за місцем основної роботи) незалежно від строку трудового договору та тривалості робочого часу.</p> <p>Показник визначається в середньому за період (місяць, квартал, півріччя, 9 місяців, рік). Зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за звітний місяць – шляхом підсумовування облікової кількості працівників за кожний календарний день місяця, тобто з 1 по 30 або 31 число, включаючи святкові (неробочі) і вихідні дні та діленням одержаної суми на відповідне число календарних днів місяця; - за рік – шляхом підсумовування середньооблікової кількості штатних працівників за всі місяці роботи, що минули у звітному періоді, та діленням одержаної суми на кількість місяців, тобто 12.
Номінальна заробітна плата	Нарахування працівникам у грошовій та натуральній формі за відпрацьований час або виконану роботу: тарифні ставки (посадові оклади), премії, доплати, надбавки, а також інші види оплати за невідпрацьований час. Номінальна заробітна плата включає обов'язкові відрахування із заробітної плати працівників: податок з доходів фізичних осіб, єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
Реальна заробітна плата	Характеризує купівельну спроможність номінальної заробітної плати під впливом змін споживчих цін на товари і послуги та рівня податків й обов'язкових платежів.
Індекс реальної заробітної плати	Характеризує зміну купівельної спроможності номінальної заробітної плати у звітному періоді порівняно з базисним під впливом зміни цін на товари і послуги та ставок податку з доходів фізичних осіб та обов'язкових відрахувань. Розраховується шляхом діленням індексу нарахованої номінальної заробітної плати (без урахування податку на доходи фізичних осіб та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за певний період) на індекс споживчих цін за той же період.
Заборгованість з виплати заробітної плати	<p>Це сума своєчасно невикраденої заробітної плати всім категоріям працівників, а саме: штатним працівникам облікового складу, особам, які не перебувають в обліковому складі підприємства – сумісникам та працюючим за договорами, а також звільненим працівникам.</p> <p>При цьому заборгованою вважається сума, яка включає усі нарахування у грошовій та натуральній формі із фонду оплати праці, за винятком обов'язкових утримань (податок з доходу фізичних осіб та сума єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що сплачує працівник), строк виплати якої минув до кінця місяця, у якому вона повинна бути виплачена.</p>
Умовні позначення, що використовуються у доповіді	<p>0,0 (нуль) - явище існувало, але у вимірах, менших за ті, що можуть бути виражені використаними в таблиці цифровими розрядами;</p> <p>X (знак ікс) - заповнення рубрики за характером явища не має сенсу;</p> <p>– (тире) - явища не було;</p> <p>"з них" - означає, що наведені не всі доданки загальної суми;</p> <p>"у тому числі" - означає, що наведені всі доданки загальної суми.</p>

**Оцінка надійності показника рівня економічної активності населення
у віці 15-70 років за регіонами у I півріччі 2011 року**

	Рівень економічної активності населення у віці 15-70 років, %	Стандартна похибка вибірки (SE), %	Гранична похибка вибірки (LSE), %	Коефіцієнт варіації (CV), %
Україна	64,3	0,3	0,6	0,5
Автономна Республіка Крим	65,5	1,4	2,7	2,1
Вінницька	64,7	2,5	5,0	3,9
Волинська	64,6	2,4	4,6	3,6
Дніпропетровська	65,7	1,1	2,1	1,6
Донецька	64,7	0,6	1,2	1,0
Житомирська	66,1	2,6	5,0	3,9
Закарпатська	63,5	3,1	6,1	4,9
Запорізька	64,9	1,3	2,6	2,0
Івано-Франківська	57,6	1,6	3,2	2,8
Київська	62,5	1,0	2,0	1,7
Кіровоградська	63,3	2,3	4,5	3,6
Луганська	62,0	1,3	2,5	2,0
Львівська	63,0	1,6	3,2	2,6
Миколаївська	65,1	2,2	4,4	3,4
Одеська	61,9	1,6	3,1	2,6
Полтавська	63,7	1,9	3,8	3,0
Рівненська	65,0	1,3	2,5	2,0
Сумська	64,3	1,6	3,0	2,4
Тернопільська	61,8	3,3	6,4	5,3
Харківська	64,3	1,4	2,7	2,1
Херсонська	64,8	1,5	3,0	2,4
Хмельницька	65,0	3,0	5,9	4,7
Черкаська	65,3	2,0	3,9	3,0
Чернівецька	62,6	1,7	3,4	2,8
Чернігівська	66,6	1,8	3,6	2,7
м. Київ	68,2	1,0	2,0	1,5
м. Севастополь	66,3	1,6	3,1	2,4

**Оцінка надійності показника рівня зайнятості населення
у віці 15-70 років за регіонами у I півріччі 2011 року**

	Рівень зайнятості населення у віці 15-70 років, %	Стандартна похибка вибірки (SE), %	Гранична похибка вибірки (LSE), %	Коефіцієнт варіації (CV), %
Україна	59,0	0,4	0,8	0,7
Автономна Республіка Крим	61,3	1,6	3,2	2,7
Вінницька	58,2	1,8	3,5	3,1
Волинська	59,0	1,8	3,6	3,1
Дніпропетровська	61,0	1,2	2,4	2,0
Донецька	59,2	0,8	1,6	1,4
Житомирська	59,6	2,3	4,5	3,8
Закарпатська	57,7	4,1	8,0	7,1
Запорізька	60,1	1,5	2,9	2,4
Івано-Франківська	52,9	1,7	3,4	3,3
Київська	57,9	1,5	3,0	2,6
Кіровоградська	57,4	2,2	4,3	3,8
Луганська	57,8	1,2	2,4	2,1
Львівська	58,0	1,7	3,3	2,9
Миколаївська	59,4	1,9	3,8	3,3
Одеська	58,0	1,5	2,9	2,5
Полтавська	57,5	2,0	4,0	3,5
Рівненська	57,5	1,5	2,9	2,6
Сумська	57,8	1,4	2,7	2,4
Тернопільська	55,0	3,7	7,2	6,7
Харківська	59,5	1,5	2,9	2,4
Херсонська	58,8	1,7	3,3	2,9
Хмельницька	59,3	2,8	5,5	4,7
Черкаська	58,7	2,6	5,0	4,4
Чернівецька	57,3	2,5	4,9	4,4
Чернігівська	59,4	1,3	2,6	2,3
м. Київ	64,1	1,2	2,4	1,9
м. Севастополь	62,1	1,9	3,7	3,0

**Оцінка надійності показника рівня безробіття населення
у віці 15-70 років за регіонами у I півріччі 2011 року**

	Рівень безробіття населення у віці 15-70 років, %	Стандартна похибка вибірки (SE), %	Гранична похибка вибірки (LSE), %	Коефіцієнт варіації (CV), %
Україна	8,2	0,3	0,6	3,7
Автономна Республіка Крим	6,4	1,3	2,5	19,6
Вінницька	10,1	1,6	3,2	15,9
Волинська	8,6	1,4	2,7	16,2
Дніпропетровська	7,1	1,3	2,6	18,4
Донецька	8,6	0,8	1,5	8,9
Житомирська	9,9	1,6	3,2	16,6
Закарпатська	9,2	2,4	4,6	25,6
Запорізька	7,5	1,0	1,9	13,3
Івано-Франківська	8,2	1,2	2,3	14,3
Київська	7,3	1,7	3,3	22,6
Кіровоградська	9,2	1,0	2,0	10,9
Луганська	6,7	0,9	1,8	13,4
Львівська	7,9	0,8	1,6	10,0
Миколаївська	8,7	1,4	2,7	16,0
Одеська	6,4	1,0	2,1	16,4
Полтавська	9,8	1,0	1,9	9,8
Рівненська	11,5	2,1	4,2	18,5
Сумська	10,1	1,6	3,0	15,4
Тернопільська	11,0	2,0	3,8	17,8
Харківська	7,4	1,2	2,4	16,5
Херсонська	9,2	1,1	2,2	12,0
Хмельницька	8,9	1,6	3,1	18,0
Черкаська	10,1	2,4	4,7	23,8
Чернівецька	8,5	2,2	4,3	25,7
Чернігівська	10,8	1,6	3,1	14,5
м. Київ	5,9	0,9	1,7	14,4
м. Севастополь	6,3	1,2	2,3	18,7